WASHINGTON D.C.

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ-
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 138. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЛИПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JULY 22, 1976 No. 138. VOL. LXXXIII

УСПІШНА ВИСАДКА АМЕРИКАНСЬКОГО „ВІКІНҐА" НА МАРСІ, ВЖЕ ПЕРЕСИЛАНІ НИМ ФОТОЗНІМКИ ТА СПОДІВАНІ ДОСЛІДИ ПОВЕРХНІ ТІЄЇ ПЛЯНЕТИ В ПОШУКУВАННІ МОЖЛИВОСТЕЙ ЖИТТЯ ВІДКРИВАЮТЬ НОВУ ДОБУ В ПІЗНАННІ ВСЕСВІТУ

Пасадена, Каліфорнія. — У вівторок, 20-го липня 1976 року, коли в годині 7:53 ранку на поверхні віддаленої від Землі на 212 мільйонів миль плянети Марс з встановленою плянувальниками на Землі прецизністю осів американський робот Вікінґ І та негайно почав фотографувати і пересилати на Землю фотознімки скелястої, помітно зметеної вітрами піщано-пустельної поверхні тієї леґендарної плянети, в історії людства почалася нова доба у вічному змаганні людини пізнати всесвіт, зокрема в пошукуванні життя чи його можливостей на інших плянетах.

Полет Вікінґа на Марс тривав одинадцять місяців, а відділення його від космічної ракети та сам осідок на поверхні Марса тривали три години і 13 хвилин, при чому все відбувалося з прецизністю плянування та компютерського „командування" з лябораторії в Пасадені.

З висадкою Вікінґа на Марсі починається перший дійсний дослід поверхні тієї далекої плянети в пошукуванні за можливостями життя на ній тепер чи в минулому. У цьому рішальну вартість матимуть хемічні й біологічні досліди поверхні Марса, що їх переводитиметься за вісім днів складними і прецизними інструментами на роботі Вікінґ. Науковці вважають, що з усіх плянет в нашій сонашній системі Марс, поза нашою Землею, є ще найбільш пригожим для евентуального життя, головними передумовами якого є вода і повітря та їх складники. На Вікінґу є також інструменти для багатьох інших дослідів і аналіз. Уже в перших своїх висновках із студій, переданих Вікінґом фотознімок поверхні Марса, спеціялісти-науковці висловлюють здогади, що показана на фотознімках поверхня виглядає на вулканічне походження та на впливи „тонкої" атмосфери тієї плянети. Висловлюється також можливість існування води глибоко під поверхнею Марса. До часу, заки Вікінґ своїм „штучним рам'ям" почне набирати для дальших дослідів і аналізи зразки поверхні Марса, продовжуватимуться передачі на Землю фотознімок тієї поверхні, також в кольорах, двома прецизними фотоапаратами, з яких тепер ще тільки один урухомлений.

На пересланих уже фотознімках стверджено несподівану ясність видного з Марса неба в пополудневому тоді на Марсі часі. День на Марсі триває 24 години і 37 мінут, а рік має 25 місяців. Тепер на Марсі є половина літа. На пересланих фотознімках спостережено також легку тінь, що могла походити від хмаринки, як також деякі заглибини, що їх могла колись спричинити вода.

Негайно після висадки Вікінґа на Марсі, президент Форд відбув телефонічну розмову з управителем цілого цього проєкту в Пасадені, який коштує кругло один більйон долярів, Джеймсом Мартіном, ґратулюючи йому та цілому штабові проєкту за „добре виконану роботу". Проте, звертається увагу, що ця епохальна висадка робота на поверхні Марса та започаткування ним фантастичних дослідів тієї плянети вже не мали такого сильного відгомону в Америці і світі, як це було з першою висадкою людини на поверхні Місяця щодо дня точно сім років тому.

Фотознімка поверхні Марса у віддалі яких п'ять стіп від Вікінґа, гастину одної з трьох „ніг" якого видно на фото.

ЗСА ВІДКЛИКАЛИ УСІ СВОЇ ВІЙСЬКА З ТАЙЛАНДУ

Банґкок, Тайланд. — Уряд З'єднаних Стейтів Америки, діючи згідно з ранішою умовою, відтягнув усі свої військові частини з Тайланду у вівторок, 20 липня, ц.р., з Тайланду виїхав останній американський вояк Джордж Лерой Девіс з родиною, який належав до реґулярних військових частин. В країні залишилося ще приблизно 250 американських спеціялістів і військових дорадників, які на підставі окремо підписаного договору між урядами Тайланду і ЗСА залишаться там ще деякий час. Згідно з американськими підрахунками, ЗСА залишили в Тайланді багато виряду і знаменито влаштовані бази — летунські і морські, як також радарні станції вартости приблизно 400 мільйонів долярів. В середу, 21-го липня, острів покине також головнокомандуючий американськими військовими частинами ген. Гаррі С. Аделголт. Тепер ведуться ще переговори між обидвома урядами в справі дозволу на посадку американських військових літаків на летовищі Таглі для поповнення пального, коли вони перелітають між Філіппінами і базою Дієго Ґарсія на Індійському океані. Офіційні чинники Тайланду запевнили, що американські літаки вживатимуть летовище тільки у випадку конечної потреби. Деякі справи залишаються ще до вирішення і полагодження, але американська присутність в Тайланді, яка тривала 26 років, офіційно закінчилась з днем 20-го липня.

Президент Форд пропонував створити бюро спеціяльного прокуратора

Вашінгтон. — Президент Форд, виступаючи на пресовій конференції в понеділок, 19-го липня ц.р., запропонував створення бюра спеціяльного прокуратора, завданням якого було б досліджувати незаконні потягнення чи вчинки урядових осіб. Президент заявив, що „все залежатиме від американського народу", який повинен вирішити чи звільнення ним колишнього президента Річарда Ніксона від вини і кари буде проблемою у виборчій кампанії в листопаді ц.р. Президент відмітив, що він простив Ніксонові всі провини, бо це було в національному інтересі, щоб не займатись тією справою тоді, як Америка мала такі важливі проблеми, як війна в Індокитаї, економічна рецесія тощо. „Я повторив би це саме сьогодні" — додав Президент.

Обговорюючи справу Конвенції Республіканської партії і справи виборів, президент Форд відмітив, що він не матиме окремих розмов з кандидатами на віцепрезидента, якщо буде номінований на президентського кандидата, бо він вже знає потенційних кандидатів дуже добре.

УКРАЇНСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ В МОНТРЕАЛІ РОЗГОРТАЄ ШИРОКУ ІНФОРМАЦІЙНУ АКЦІЮ, ДЕМАСКУЮЧИ СОВЄТСЬКИЙ КОЛОНІЯЛІЗМ

Українська Олімпійська пресова конференція в Монтреалі

Монтреаль (Українська Олімпійська Пресова Служба). — Напередодні XXI Олімпійських Ігрищ в Монтреалі 16-го липня ц. р. в готелі Шератан відбулася пресова конференція Українського Олімпійського Комітету, на якій видвигнено ряд питань, пов'язаних з Олімпійськими Ігрищами в Монтреалі. Український Олімпійський Комітет — (УОК) в Монтреалі був покликаний до життя в жовтні 1975 року з рамени СКВУ і КУК-у, і його очолює мґр Ярослав Пришляк. З ціллю об'єднаної української діяльности в часі Олімпіяди в Монтреалі в рамках УОК працюють Український Олімпійський Рух (який повстав ще в 1956 р., і який діє під назвою Український Світовий Комітет для справ спорту, що його очолює д-р Богдан Шебунчак), Інформаційна Служба СКВУ (представник Андрій Семотюк), Українська Інформаційна Служба „Смолоскип" (представник О. Зінкевич) і УЦІС (представник Андрій Бандера).

Пресову конференцію відкрив голова УОК мґр Ярослав Пришляк, який був рівночасно модератором для французької мови. Андрій Семотюк (ІС СКВУ) був модератором для української мови. Позиції УОК у формі заяви з'ясували в французькій мові Євген Орищук, а в англійській — сотник Богдан Панчук. Позиції ці були рівночасно роздані присутнім журналістам як пресове повідомлення в обидвох мовах. В ньому говориться:

„Ми, Український Олімпійський Комітет, в імені поверх одного мільйона українців-канадців і двох мільйонів українців у Західньому світі протестуємо проти експлуатації не-російських спортсменів, які входять в склад олімпійської команди СССР. Україна є 50-мільйоновою нацією з власною мовою, культурою й історією, формально репрезентована в Об'єднаних Націях, а її конституція мала б ґарантувати їй суверенні права.

Не зважаючи на це, вона, Україна, не має ані Національного Олімпійського Комітету, ані власної олімпійської команди, яка самостійно виступала б на XXI Олімпійських Ігрищах.

Довга історія колоніяльної експлуатації України й інших не-російських націй, таких як Вірменія, Білорусь, Грузія, Естонія, Литва, Латвія та інші, є яскравим доказом, чому вони існують, як окремі народи, лише на папері. Це колоніяльна експлуатація пояснює, чому понад 100 українських спортсменів в совєтській олімпійській команді не є офіційно визнані.

Тому, що вони не мають змоги репрезентувати своїх власних народів, не-російські спортсмени мусять бути членами совєтської команди, якщо взагалі вони хочуть брати участь у змаганнях. Цих спортсменів постійно стежать аґенти КҐБ, російська мова є обов'язковою для всіх членів совєтської команди, а їхні осяги ідуть на конто Росії, не зважаючи на те, чи вони є російської національности, чи ні. Свідомі тяжких засудів в тюрмах, концтаборах і психіятричних шпиталях, що застосовуються супроти тих осіб, які відкрито виступають проти колоніяльної залежности не-російських республік в Совєтському Союзі, українські спортсмени і окремі особи не задоволені цією експлуатацією, здержуються від публічних виступів у цій справі зі страху перед репресивними наслідками, які будуть застосовані супроти них після їхнього повороту до СССР. У 1960-му році під час засідання Міжнародного Олімпійського Комітету в Римі, згідно з першим параграфом основних принципів Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК), було визнано, що Україна має право брати участь в Олімпійських Ігрищах, як самостійна одиниця. У нас є докази, які підтверджують бажання створити такий комітет (Національний Олімпійський Комітет) в Україні. Ми підтримуємо ці бажання і закликаємо членів МОК допомогти у створенні Національного Олімпійського Комітету України, який зорганізував би українську олімпійську команду, яка взяла б участь у наступній Олімпіяді.

Як довго українські й інші не-російські спортсмени не будуть мати змоги брати участи в Олімпійських Ігрищах як члени власних національних команд, ми закликаємо членів преси ідентифікувати кожного спортсмена зі Совєтського Союзу згідно з його справжньою національністю. Фальшиво ідентифікуючи команду і спортсменів з СССР як росіян чи тільки совєтів, допомагається утривалити колоніяльну експлуатацію не-російських національностей. Ми презентуємо листу олімпійських спортсменів з України, щоб допомогти пресі в їхній відповідній ідентифікації".

Після з'ясування позицій членами Монтреальського УОК Є. Орищуком і сотн. П.

(Закінчення на стор. 6-ій)

АМЕРИКАНЦІ ВЕДУТЬ ПЕРЕД В ПЕРЕМОГАХ НА ОЛІМПІЯДІ, ВСТАНОВИЛИ НОВІ РЕКОРДИ

Монтреаль. — Американські плаваки продовжували свою домінацію в третьому дні 21-их Олімпійських Ігрищ, додаючи ще дві золоті медалі до раніше здобутих трьох і встановляючи два нові світові рекорди.

Брасн Гудел, 17-літній середньошкільник з Каліфорнії, переплив віддаль 1,500 метрів за 15 хвилин і 2.40 секунд, поправляючи свій власний світовий рекорд і додаючи четверту золоту медалю до загального числа американської плавацької дружини. П'яту золоту медалю здобув Джон Генкен, рівнож з Каліфорнії, в конкуренції 100 метрів грудним стилем, перепливаючи цю віддаль за 1 хв. і 3.11 сек., що рівнож становить новий світовий рекорд.

Дженні Чендлер, 17-літня студентка середньої школи в Лінкольн, Алабама, здобула золоту медалю в скоці у воду з триметрової трамполіни, акумулюючи 506.19 точок. Срібну медалю в цій конкуренції здобула Кріста Коляр із Східньої Німеччини, а бронзову американка Синтія МекІнвейл.

Ще одну золоту медалю здобув для Америки Дон Гальдеман, фабричний робітник із Саудертону, Па., в стрілянні з рушниці. Терпку поразку потерпіли американські веслярі, які не дійшли до фіналів вперше в історії Олімпійських Ігрищ.

Четверту золоту медалю в плаванні для Східньої Німеччини здобула Петра Тумер, встановляючи новий світовий рекорд, 4 хв. 9.89 сек., в конкуренції 400 метрів довільним стилем. Ще одну золоту медалю для Східньої Німеччини здобув в цьому дні Кляус - Юрґен Ґрунке в їзді на ровері на віддаль 1,000 метрів.

В підношенні тягарів дружина СССР здобула другу золоту медалю, коли Ніколай Колесніков вийшов першим у легкій вазі.

Екіпи Єгипту і Марокка відкликали свою участь в Олімпіяді, солідаризуючись з 25-ма країнами Африки на знак протесту проти участи Нової Зеляндії.

Совєти виключили Бориса Онищенка з олімпійської групи, наказали вертатись до СССР

Монтреаль, Канада. — Один день після переловлення на „шахрайстві" 38-літнього совєтського змагуна на шпаґи Бориса Онищенка, його виключено з совєтської олімпійської групи і наказано покинути Монтреаль та виїхати до СССР. Як відомо, судді зловили Онищенка на шахрайстві під час змагу проти англійця Джеремі Факса і опісля встановили, що в його шпазі був заінстальований спеціяльний механізм, який реєстрував на екрані удари, а тим самим і точки, навіть тоді, коли його шпаґа не торкнулась тіла суперника. Онищенко, учитель спорту в Інституті „Динамо" в Києві, був віцечемпіоном світу в п'ятизмагу, який здобув на Олімпіяді 1972 р. срібну медалю, до часу дискваліфікації був один з кращих змагунів і був виграв вже 9 з 11 змагань. Проте, немає певности, чи також ранішні перемоги не були здобуті при допомозі фальшування. Речники совєтської делеґації на Олімпіяду відмовились від коментування цієї справи. Б. Онищенка після його дискваліфікації перевезено на корабель, на якому він чекатиме на літак до СССР. Карль Швенде, голова дисциплінарної комісії на Олімпіяді і сам колишній світової слави змагун, заявив, що „неймовірним у цій афері є те, що Онищенко цілком не потребував фальшування, щоб виграти; він міг дуже легко зробити це без жадних інтриг".

ЗНУЩАННЯ НАД ПОЛІТВ'ЯЗНЯМИ В МОРДОВСЬКИХ ТАБОРАХ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ І ЗАГОСТРЮЮТЬСЯ

Ню Йорк. Комітет оборони совєтських політичних в'язнів інформує:

На захід наспіло багато нових подробиць про дальшу боротьбу українських та інших політичних в'язнів за свої права у совєтських концтаборах.

Погіршення режиму у Мордовському концтаборі ч. 17

У Мордовському концтаборі ч. 17, в якому знаходяться українські політв'язні Іван Ільчук, Семен Квецько, Денис Лукашевич, та Володимир Юрків, протягом останніх місяців таборовий режим став ще суворішим.

Обшуки стали частішими. Посилилися покарання в'язнів. За одноденні протестні голодівки тепер карається штрафним ізолятором (ШИЗО). Таборова адміністрація почала конфіскацію поштових карток. Такі картки політв'язні дарують один одному на уродини та на свята.

Від нового року адміністрація перестала передплачувати деякі газети та журнали. Не дозволяють передплачувати часописів, які видаються в інших республіках. В останніх часах також заборонили передавати какао у посилках до в'язнів.

Василь Стус у Мордовському концтаборі

Після відправлення українського поета Василя Стуса до лікарні в Ленінграді на операцію шлунка, Стуса перевезли до Мордовського таборового комплексу. Там таборові чинники дали Стусові дозвіл одержати спеціяльну посилку. Проте, коли посилка надійшла, адміністрація повернула її, кажучи, що Стус відмовився від посилки.

Голодівка Стуса, Чорновола та Хейфеца

4-го квітня ц.р. політв'язні В. Стус, Вячеслав Чорновіл та Михаїл Хейфец перевели одноденну голодівку в знак протесту проти знущання над політв'язнями у Мордовському таборовому карцері.

Голодівка С. Шабатури

У третьому таборовому пункті Мордовського комплексу Стефанія Шабатура, 38-літня українка килимарка, почала голодівку 7-го лютого ц. р. Відомо, що Шабатура голодувала не менше як десять днів проти безправ'я таборових чинників.

Замітка про В. Яценка

На захід також продісталися деталі про українського політичного в'язня Вячеслава Яценка. Яценко народився 1948 р. та учився в Інституті корабельного будівництва в м. Миколаєві. Яценко був суджений 4 рази. Перший раз, приблизно в 1968 році. Другий раз Яценка засудили на 1 рік ув'язнення за спробу нелеґально перейти границю до Фінляндії. Третій раз Яценка засудили за „наклепи проти совєтського уряду". 8 травня 1975 р. Яценка ще раз арештували, обвинувачуючи його в розсилці антисовєтських матеріялів. У слідстві Яценко не признався до авторства тих матеріялів.

Восени 1975 р. лікарі Сербського інституту кримінальної психіятрії визнали Яценка умово хворим. Недавно Леонід Плющ схарактеризував В. Яценка як українського націоналіста.

У Польщі покарано в'язницею страйкарів

Варшава. — Асошіейтед Пресс інформує, що польські суди засудили 13 робітників, які брали участь у протиурядових демонстраціях, протестуючи проти раптової підвишки цін на харчі, на високі кари в'язниці від 3 до 10 років. Сім осіб засуджено за знищення державного майна і бльокування руху поїздів на передмістях Варшави. Шість робітників були засуджені в понеділок, 19-го липня ц.р., в місті Радом за те, що вони „нападали на людей і майно". На судові розправи не допускали західніх кореспондентів, а польська преса, цензурована урядом, інформувала про ці справи дуже мало. Заворушення в Радомі були найбільш бурхливими. У змагу з поліцією загинуло тоді дві особи, а 75 поліцистів і кількасот цивільних осіб були поранені. В часі демонстрацій робітники спалили головну квартиру Комуністичної партії в місті та пограбували і знищили багато інших будинків. Загальні шкоди обраховують на 4 мільйони долярів.

У зв'язку з судовими процесами в Польщі проти робітників, лідер Комуністичної партії Італії Енкіро Берлінґер звернувся до польського уряду з проханням, щоб була виявлена супроти них „поблажливість", бо „соціялістичні країни повинні дати можливість робітникам активно співпрацювати у розв'язці соціяльних питань".

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — В днях 5, 6 і 7-го серпня ц. р. в залях церкви Пресвятої Покрови при 12-ій і Оклейн вулицях відбуватиметься мистецька виставка картин Любослава Гуцалюка (олії) Юрія Гури (олії і скульптури), Катерини Кричевської-Росандич (акварелі), Василя Кричевського (ґваші). Виставку, яку організує парафія церкви св. Архистратига Михаїла, можна буде оглядати між год. 11-ю перед полуднем і 7-ю вечора.

ЗБОРИ СВІТОВОГО ТОВАРИСТВА СВЯЩЕНИКІВ СВ. АНДРЕЯ

Філядельфія, Па. — В середу, 4-го серпня ц. р., в приміщенні церкви Христа Царя (1627 Каюґа вулиця) відбудуться збори Світового Товариства Священиків св. Андрея. Год. 9-та рано Свята Літургія, а опісля збори. Програма буде подана на місці. Управа товариства просить учасників привезти зі собою світлі ризи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issue combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боже, просвіти їх!

У попередньому виданні „Свободи" на цьому місці був коментар про те, як в поневоленій Україні „навіть молитись ворог не дасть", закриваючи перед західнім світом своє жорстоке переслідування релігії та нищення церков облудним гаслом про „свободу совісти і релігії".

Сьогодні знову приходиться коментувати зв'язану з нашою Церквою національну справу вже не в безбожницькій комуно-московській імперії, але таки в цій країні волі і справедливости, яка за своє національне гасло має твердження: „Ін Год ві траст" — „На Бога ми уповаємо!"

Насамперед коротко про коментований випадок.

Більшості вірних нашої Української Католицької Церкви в Америці, як також вірним інших католицьких церков східніх обрядів відомо, що в Гарфільді в Ню Джерзі існує видавництво „З нами Бог", яке друкує гарні обкладинки, що їх прикладається до церковних бюлетенів багатьох наших парафій. На ці обкладинці називається свято та, звичайно, друкується репродукцію відповідного образу на першій сторінці, а на останній сторінці друкується відповідне вияснення до свята і образу.

Таким порядком на обкладинці з неділі, 11-го липня, біля відповідного образу названо свято: „Святого Володимира, князя і апостола". Надруковано також образ св. Володимира з хрестом і в княжій короні. Все правильно. Але на останній сторінці у виясненні написано (подаємо в англійському оригіналі і українському перекладі): The Feast of St. Vladimir, Grand Prince of Kievan Rus, will be celebrated by the Eastern Churches on Thursday. He has been given the title of "Epual to the Apostles" because of his part in the conversion of his people. KIEV, THE ORIGINAL CAPITAL OF RUSSIA, IS LOCATED IN THE UKRAINE. (Свято святого Володимира, великого князя Київської Руси, Східні Церкви святкуватимуть у четвер. Йому надано титул „апостолорівного" за його ролю в наверненні його народу. КИЇВ, ПЕРВІСНА СТОЛИЦЯ РОСІЇ, ЛЕЖИТЬ В УКРАЇНІ . . ." (підкреслення наше).

Віз і перевіз. Дальше вже не хочеться читати. Немає справданої причини підозрівати авторів і видавців тієї обкладинки в злонаміреності. Але не можна цього вважати і за помилку: вони ж бо грамотні люди. Виходить, що їхня грамота обмежується до того, що про нашу батьківщину злонамірено пишуть вороги, а за ними повторюють не тільки невігласи, але високовчені історики, які користуються ворожими джерелами.

Хто за це відповідальний і кого ж за це обвинувачувати? Звичайно, перша думка йде до „воріженьків", але вдармося в груди і спитаймо самі себе, чи ми вже справді зробили все можливе, щоб розвіяти ворожі легенди про нашу історію і наш нарід?

Свого часу була на цьому місці мова про „краплю, яка не силою, але частим падінням вижолоблює камінь". Коментована справа є черговим доказом, що коли мова про українську правду, то ми таки справді маємо до діла з дуже твердим каменем. Не пошкодило б, якби і в цьому випадку впала якась наша краплина. Тому подаємо адресу видавництва: God with us Publications, P.O. Box 358, Garfield, N.J. 07026.

Боже, просвіти їх!

Клопоти республіканців

Цьогорічна передвиборча кампанія, яку американці дуже часто називають „конкурсом особистої популярности" кандидатів на президента, закінчилася, хоч не всі задоволені її результатом. Демократична партія, яка, як здавалося на початку кампанії, була опанована повним безладдям і з якої на становище президента кандидувало понад десять претендентів, вийшла з цієї передвиборчої гри переможно і об'єднано, як ніколи раніше, біля вибраних Конвенцією кандидатів Джіммі Картера і Волтера Мондейла.

Натомість Республіканська, якої від самого початку безсумнівним кандидатом був теперішній президент Джералд Форд і в якій проти себе ввесь час стояли тільки два суперники — Форд і Ріґен, виявляє познаки розколености, чи принайменше двоподілу, а якщо йдеться про делеґатські голоси, то обидва кандидати змушені боротися за кожний голос в дослівному значенні цього слова. В понеділок, 19-го липня ц. р., президент Форд на пресовій конференції, яка відбулася в городі Білого Дому, заявляв кореспондентам, що він розпоряджає 1.103 делеґатами із 1.130 потрібних, щоб бути номінованим у першому голосуванні. Рівночасно Джон П. Сірс, заступник голови передвиборчої кампанії Роналда Ріґена, запевнив, що їхній кандидат має вже 10 голосів більше, як потрібно, тобто 1.140. Однак, якщо тільки брати під увагу опубліковані „Ню Йорк Таймсом" власні досліди газети, які кажуть, що Форд розпоряджає 1,102, а Ріґен 1.068 голосами і якщо така ситуація залишиться до Конвенції Республіканської партії, яка розпічне свої наради за чотири тижні в Кензас Сіті, Мо., то ситуацію треба вважати за досить клопітливу для Республіканської партії, де, як каже „Вашінґтон Пост", „йде завзятий змаг між двома фракціями", який може мати трагічні наслідки для республіканців, тим більше, що для полагодження непорозумінь залишилося тільки три місяці часу. Деякі аналітики і політичні коментатори хоч і висловлюють обережно думки про позитивний зворот у Республіканській партії, наводячи при тому, для прикладу, обережність підходу президента Форда до особи колишнього губернатора Каліфорнії, то все таки вони однозгідно говорять про незмінність ситуації у республіканців і потребу полагодження цього конфлікту ще до часу Конвенції, бо, мовляв, сама Конвенція не є добрим форумом для полагодження спірних ідеологічних чи тактичних різниць між двома фракціями.

Марія Римська

КИТАЙ БОРОНИТЬСЯ ПЕРЕД СОВЄТИЗАЦІЄЮ

II

Буржуазні реакціонери в економічному секторі

На думку Мао в Китаї вдалося установити згідно з вченням Маркса соціяльні відносини, що є в гармонії з розвитком продукційних сил народу. Але все ж це відношення між силами продукції і соціяльними взаєминами не є ідеальне, і в зв'язку з цією недосконалістю соціяльних відносин виринають ще й суперечності, що так притаманні капіталістичним устроям. До таких прикрих існуючих суперечностей системи треба зарахувати м. і. факт, що в Китаї зарплати ще не є рівні, що існує 8 щаблів у системі платень. Розподіл заробітків є дальше пристосований до вислідів і вартости праці і здійснюється через монетарну систему. Все це неґативні залишки капіталізму, які приходиться в Китаї досі толерувати. В тому Мао вбачає велику небезпеку для соціялізму. Бо завжди, коли існують ножиці у висоті зарплат, це підсилює поділ працюючих на краще і гірше ситуованих, що в результаті сприяє наростанню нової вищої кляси — буржуазії.

Щоб запобігати поширенню тих ножиць у висоті зарплат, не можна потурати розвиткові господарства капіталістичними методами, як винагороди за спеціяльні досягнення, бонуси, участь у зисках. Треба виректись можливостей прискореної індустріялізації в ім'я захисту соціяльної системи. Індустріялізація — це похвальне завдання, але воно мусить бути здобуте змагом цілого народу і власними силами народу, а не коштом розбудови інтелектуальної і індустріяльної еліти, як це твориться у капіталістичних системах. Швидка індустріялізація, як у СССР, може бути досягнена тільки через розбудову еліти, а постання еліти — то початок капіталізму і кінець соціялізму. Тому матеріяльні заохочення і нагороди, бонуси та принцип зиску не сміє засмітити китайської господарської системи.

А Тенґ казав: „білий кіт, чи чорний кіт — неважно, щоб тільки країну піднести індустріяльно". Такими по суті капіталістичними гаслами для досягнення модернізації й індустріялізації він пхав Китай в тенета капіталізму. Він хотів насадити в Китаї систему, якою СССР досяг вершин індустріялізації коштом залеґалізування експлуатації робітника, гіршої, ніж у капіталістичних країнах, і вирощення нової кляси буржуазії, — отих усіх менаджерів підприємств, т е хнократів, навіть н а у к о в ц і в. Така система впоює у свідомість робітника еґоїзм, тенденцію нагарбування, вивищування себе понад других, що зачинає спроквола просякати в ментальність робітника, як нормальна річ. „Китайський досвід учить, що, тільки даючи перевагу і командне становище в продукції пролетаріятові, можна викресати ентузіязм та тим чином досягти розквіту продукції спільним зусиллям усіх працюючих, а не під тиском наганячів - еліти. Вирізнювання одних робітників перед другими за їхні досягнення грошовими нагородами промощує шлях ідеї приватної власности, накопичуванню дібр, нагарбуванню майна, що завертає маси до капіталізму і нівечить усі надбання соціялізму. Так сталось у СССР. Там матеріяльні винагороди за досягнення в продукції й успіхи в інших ділянках довели до розбагатіння невеличкої купки бюрократів-монополістів та до закріпачення працюючого люду", — так підсумовує кореспондент „Гонґкві" свої міркування на тему небезпек наслідування капіталістичних метод у продукції.

„Принцип винагород за досягнення: бонуси, допустимість зисків у ході продукції, веде до корупції, до грабування громадського добра і спекуляції", – це висновки іншого кореспондента в цьому ж журналі. Для нього фабрика і всі індустріяльні підприємства мають бути наче поля битви між пролетаріятом і еґоїстичними елементами, що шукають наживи коштом зусилля других. Тому то пролетаріятові мусить бути запевнене домінуюче місце в процесі продукції, щоб паралізувати паразитів. Коли ця передумова не буде сповнена, соціялістична система обернеться у капіталістичну. „Не треба обманювати себе приманами модернізації, бо модернізація — це троянський кінь капіталізму. Навіщо ми розбудовуємо нашу економіку? Не для прибутків і зисків навіть для держави. Наше завдання — це забезпечити досягнення соціялізму і заспокоїти потреби мас. Висування принципу зиску деморалізує маси і відвертає їх від ідей соціялізму. Політика Тенґа вела саме до такого відсоціялізування нашої системи і наближення її до капіталістичної, як це скоїлось у СССР. Він полягав на дораджування „експертів" капіталістичного хову. Він схиляв низько голову перед закордонними спеціялістами і технологією. Це було неґідним нашого народу і воно понижує наш престиж. Тому Тенґ — зрадник революції. Ми досягнемо великих успіхів, але власним зусиллям і власними соціялістичними методами, а не запозиченими від матеріялізму". — Оце есенція і тон обвинувачень проти поплентачів капіталізму.

„Від мас і до мас"

„Дійсними героями розви-

(Закінчення на стор. 6-ій)

М. Лотоцький

„НЕДОТОРКАНІ"

„Фар Істерн Економік Ріпорт", тижневик, що появляється в Гонг Конгу, приніс об'ємисту статтю про касти „недоторканих". Подаємо в значному скороченні.

Японець Джіро Кюранарі закінчив на 25-му році життя університет у Токіо, куди перенісся був із Осаки його батько. Одержав дуже добру працю у великому підприємстві. За кілька місяців мав одружитися за посередництвом матримоніяльної компанії. Та матримоніяльний посередник приніс йому сумну вістку, що заручини розбилися. Джіро домагався виразного пояснення. „Родина вашої нареченої точно прослідила історію вашої родини і її минуле (Це установлений звичай у Японії) й довідалася, відкіля походить ваша родина", „Відкіля?, — питав Джіро, що це має спільного з одружінням? Кажіть мені!" Джірова мама розплакалася, сказала посередникові, щоб відійшов. На самоті з своєю овдовілою матір'ю Джіро довідався про дещо таке, що ніколи не приходило йому на думку. „Твій рід перенісся до Токіо з Осаки, бо мусів змінити попереднє життя й затерти його сліди в „бюреку" (громаді для „недоторканих" — японської найнижчої касти). Зірвані заручини стали скоро публічною таємницею й усі знали, з якої причини. Замість вдаватися в розпач, як це зробив був його дід, він прилучився до руху за визволення „бюрекюмін-ів" — недоторканих. Тепер він живе в Осака, де проповідує в обороні понижених і відокремлених.

Історія Джіро Кюранарі це тільки одна з сотень подібних історій суспільного упередження і несправедливого ставлення до людей найнижчої суспільної верстви. Початок того упередження можна прослідити аж до дальших часів шоґунату Токюгава, яке існувало яких 300 літ аж до реставрації Меіджі в половині XIX століття. Офіціяльно подана кількість „бюрекюмінів" є 1.01 мільйона в 3,972-ох місцевостях. Одначе ті, що працюють для зрівняння людей найнижчої касти, кажуть, що тих громад є 6.000 в усій Японії. Японська февдально - кастова система ділила населення на: воїнів, хліборобів, ремісників і купців. Правляча верства воїнів становила менше ніж 10 відс. населення. Ті, що робили „брудну" одідичену роботу, як, напр., різники, гарбарі, спалювачі мерців, шевці, ті що вивозили людські відходи, збирачі відпадків й інші що виконували „неприємну" роботу наступали після купецької верстви. Їх звали „ета" („брудні") й „гі нін" („нелюдські") і вони були відокремлені від решти населення. Щойно в 1871 році за нової адміністрації Меіджі тим людям признали людське становище.

Теперішні упередження до „бюрекюмінів" походять у значній частині з тієї реєстрації, яку теперішній японський уряд відмовився знищити, тому що первісна реєстрація, хай вона буде „бюрекюмін" чи ні, це вартісні історичні документи. Хоч пороблено деякі обмеження, публіка все ще має вільний доступ до них, а вони свідчать про походження численних родин. Автор статті впевняє, що були такі випадки, що багато подруж покінчили самогубством, коли виявилося, що один з партнерів був „бюрекюміном", або їх нащадком.

Не кращі, якщо не гірші, були відносини в Індії. Махатма Ганді говорив, що хотів би прожити двічі біблійний вік (себто два рази по 70 літ), щоб у вільній Індії втерти сльози з кожного лиця. Він називав недоторканих „гаріджен", себто „улюбленцями Бога". Згідно із статистикою з 1971 року таких людей було в Індії 35.01 міл. Конституція признає оборону для тих нижчих каст. Упередження до недоторканих уважається образою. На основі закону вони бодай на папері мають однакові права. Призначено спеціяльні фонди з державного бюджету для освіти й суспільної опіки. Одначе, 27 років після одержання незалежности в усій Індії, вони все ще меншовартісні й покривджені. Від січня до червня 1974 р. різні індійські провінції повідомляли ц е н тральний уряд про 2.758 жахливих жорстокостей, доконаних на тих покривджених людях. В родинному місті Ганді Раджкот гіндуський священик побив хлопця на смерть, тому, що зайшов до освяченого місця святині.

В Австралії „нещасливцями на цій землі" є тубільці, абориґени. Австралійський уряд немов би то призначує величезні суми для їхньої програми, одначе їх положення, здається гіршає. „Амнесті Інтернешенел" впевняє, що Австралію чекає „чорна революція". Газета, яку донедавна редаґувала група абориґенів „Гвальва Даранікі" помістила була допис, як робити „коктейлі Молотова". В „Канбера Таймс" два місіонарі повідомляли, що діти абориґенів в Іркаля Місії (в Північній Території) вмирали масово. Абориґени, — впевняли ті місіонарі, — жили наче звірі, затратили свій тубільчий спосіб життя, а ще не були готові жити життям білої суспільности. На конференції в Канбері доктор Гронсейт сказав, що діти абориґенів найнещасливіші в усьому світі, бо найбільш слабовиті. В Північній Території з-поміж дорослих абориґенів найбільше сліпих.

Проф. Володимир Вовкко-Кульгицький

ДОЛЯ КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА

На вступі хочемо звернути увагу громадянству, особливо дописувачам по газетах, щоб не вживали терміну „школа українознавства", лише курси українознавства. Школа — це значить п'ятиденна праця в тижні по кілька годин щодня, а курси — раз в суботи відбуваються. Дальше, коли цей термін „школа" українознавства перенесеться в наше майбутнє, так вийде з цього непорозуміння, яке пошкодить нашій історії на еміграції. Тому пам'ятаймо і привикаймо, що маємо лише „курси українознавства". В „Америці" з 22-го листопада 1974 року Шкільна Рада, між іншим, писала, що протягом року мають поробити заходи в справі реорганізації курсів українознавства під егідою Т-ва Рідна Школа.

Ця новина зробила корисне враження на нашу громаду, особливо батьків, бо вона була і є преважливою справою для виховання наших поколінь. Дальше на цю тему писалося там, що наради Шкільної Ради ствердили недостатнє зацікавлення курсами і батьків і громади, які мало уваги присвячують справам наших курсів українознавства. У висліді такої байдужної постави на всіх наших курсах запримічується загрозливий спад числа учнів. Тому потрібна допомога всієї української громади, котра повинна співпрацювати з батьками, опікунами та курсами над справою цієї кризової ситуації. Так говорила стаття Шкільної Ради про долю наших курсів, але донині нічого не зроблено в цій справі.

Змінити ситуацію занепаду курсів може лише належна постава вчителя до учня на лекції в клясі, бо там рішається доля існування курсів українознавства. Ми мусимо абсолютно змінити невдалу дотеперішню систему ведення курсів, щоб мати таких вчителів до навчально - виховної праці, які могли б дістатися до душі учня на лекції українознавства. Передусім треба відразу покликати до життя Т-во Рідна Школа для матеріяльної допомоги курсам.

Далі, треба нам створити якнайскорше Українську Кураторію, яка мала б перебрати справу ведення курсів українознавства в цілій Америці. Головою повинен стати проф. д-р Едвард Жарський, один з кращих наших педагогів, автор книжок, програм і інше. Він, маючи повну владу у своїх руках, покличе собі референтів до праці в кураторії, підшукає фахових візитаторів і інспекторів до провірювання способу навчання на курсах.

Дальше, куратор перевірить директорів і вчителів, які вестимуть навчально-виховну працю.

Ми втратили багато за тих 25 років ведення курсів і часу і потенціяльних учнів, тому ми вже не можемо втратити ні одного дня й учня, бо без виховання і знань українознавства наша справа поза межами Рідного Краю загине навіки.

Ми маємо університети, фахівців, а некваліфікований учитель іде до кляси вщіплювати в душі наших учнів ідею любови до землі його походження. Чи це не іронія?!

Цьому недомаганню мусить прийти кінець, бо в протилежному разі скінчиться наша справа курсів цілковитою катастрофою.

Вся наша дітвора повинна перейти стільки років навчання, на скільки років вона є здібна.

Тому не чекаймо ще літами на сповнення нашого обов'язку виховання наших поколінь, бо історія немилосердно осудить нас.

В Чікаґо плянують „День Українського Сеньйора"

Чікаго (ПТ). — За ініціятивою Української Суспільної Опіки в Чікаґо, відбулася тут 8 липня ц. р. громадська нарада, на якій вирішено влаштувати в неділю, 22 серпня, на оселі в Равндлейку „День Українського Сеньйора". Створено комітет, до якого ввійшли представники Бюра Суспільної Опіки, по двох членів від кожного клюбу емеритів, представники православних братств від Оселі Равндлейк, представники фінансових та інших установ.

Комітет підготовляє цікаву програму. Свято започаткують наші священики соборним молебнем обох віровизнань, спільний обід з вирізненням заслужених членів нашого сеньйорату та розвагова частина. Комітет поробив старання, щоби дістати від міської управи даром транспортацію автобусами.

Комітет хоче осягнути такі завдання:

1. Імпреза повинна в першу чергу дати нагоду нашим сеньйорам приємно і безжурно провести разом цей день;

2. Вказати, що наші сеньйори втішаються в громаді належним авторитетом. Вони не тільки в минулому жертвенно працювали для української спільноти, але й тепер, передусім як зорганізований „сеньйорат", дають постійно вартісний вклад у розбудову громадських вартостей. Тому те свято сеньйора не повинно бути ізольованим фраґментом їхньої діяльности, але повинно відбутися разом з громадою.

Спільними силами, у співпраці з добре розбудованою опікою в нашій громаді, можна розвинути корисну діяльність.

Остап Сокольський

СОРОК ШОСТОГО...

Тридцятиліття припадає цього року. Для численних це може й остання річниця, бо чи дочекати нам усім золотої річниці. Чи дочекати нам 1990 року?

Чи в дійсності проминуло тридцять років? Документ не помиляється... Ґімназіюм Українікум Арімінензе... Дато діє... Іюлі Анно Доміне MCMXLVI субіїт матурум...

Пригадуються ці надмір гарячі літні дні в Ріміні, коли в бляшаному театральному будинку, босі й лише в коротеньких штанятах без сорочок, ми писали матуральні іспити..., а по плечах шюрком тік піт. Пан Гринь, наш гімназійний господар, наш батько-опікун, ходив поміж рядами пишучих іспити матурантів і подавав бажаючим кухоль води. Всі пили з одного кухля, не зважаючи на вимоги гігієни, бо „вотер капс" тоді не було взагалі. Правда можна було з „машинки", чи пак Ідунки воду пити, але як на матуральні іспити з Ідункою йти?

„Пан Гринь" — так ми його звали, — немов рідний батько, ввесь час дбав про нас, заохочував, розраджував і потішав. Він був батьком-опікуном тим 18-20-літнім юнакам-матурантам, а було їх всіх 240, — бувших вояків-стрільців, підстаршин і старшин, які вже фронтову заправу перейшли.

Ось, деякі з матурантів цього сорок шостого року в Ріміні:

Мирон — один із кращих відбиванкарів і футболістів табору, першун трикілометрового бігу — сьогодні отець доктор — спасатель душ. Степан — колишній ходячий філософ, опікун читальні „Просвіта", пізніший персональний секретар гетьманича Данила Скоропадського — сьогодні професор еспанської мови і голова відділу модерних мов на університеті в Канаді. Василько, — чи не наймолодший дивізійник-матурант, знаний архітект в Лондоні, Англія. А Только — Веселяка — хто б подумав, що він в Канаді мільйонером буде, хоч, правда, хист торговельний він вже й тоді мав. Хтось казав, що це він під час відвідин посла і пані Глинки з Канади Їм перший пироги продавав...

Правда є й такі, що зі своїми плянами розійшлися... Ось „малий Майк" підводні човни плянував будувати, і хоча він з „аквою" й тепер до діла має, та дуже релігійним став: щораз тільки: —Дай Боже! Ну, то дай Боже!" — з колеґами перекликається. Юхим, — той з-під Києва, — який з вдячности до Владики Кир Івана Бучка за те, що його від депортації врятував, на українську католицьку віру перейшов. Він спершу думав у священичий стан піти й Богові служити, але не вдалось, бо отець Ф. Кордуба до Риму на теологію не прийняв, і Юхим з розпуки оженився, а тепер його дітям рахунку немає... А Юліян —він, в якого роді старший син вже від віків на священика висвячувався, до Риму поїхав теологію студіювати, але сеньйоріни його так звабили, що, не висвятившись, аж в Австралії опинився... А Левко — цей ідеаліст-революціонер, він ще й сьогодні напевно жив би, якби не зрада англійського подвійного аґента полк. Філбі. Через нього він на жертвеннику слави своє молоде життя поклав, продіставшись в Україну...

Можна б книги списати про тих молодих дивізійників, яким саме тепер п'ятдесятка сповнюється. Можна б описати, як то вони, повні надій, на третю війну чекали — після тієї жахливої Другої. Можна б описати той час, коли втеча з табору полонених за національну зраду була трактована, і за це поручник Богдан до „калабушу" саджав. А хто пізніше перший втік?

Випусники „сорок шостого" — це „зондер командо", які немов би в сільську масу нашого села приїхали і, респектуючи всі існуючи установи, їх у свої руки перебрати плянували, бо старші не знали, як їх вести.

Студентами ми були кращими, як будь-які інші матуранти перед і після нас. Вияснити це можна жадобою знання, свідомістю потреби освіти. Ми знали, що нація потребує високоосвічених людей, які нею мали правити в майбутньому, а сумніву ми не мали тоді жадного, що саме нас вибрало Боже Проведіння вести нашу націю.

Ходили ми попід дротами зі записниками в руці і ввесь час самі до себе півголосом повторяли: „маке — мейк", „таке — тейк", вивчаючи англійські слова, як писати, а як вимовляти. Наші співтаборяни уважали нас спочатку за ненормальних, але з часом вони і ми до того призвичаїлися. Ми мали здобути освіту і один одного навчити. Писати не було на чім. Писали ми на тоненькім прозорім туалетнім папері. „А до туалету?" — запитаєте...

Підручників теж не було, але зате ми мали найкращих учителів — гімназійних професорів, які лиш були. Вони вчили нас із пам'яті — а ми заучували теж напам'ять. Дуже часто дедуктивною чи індуктивною методою мислення до правди доходили. По шатрах, в яких ми жили протягом двох років, не було жадного світла крім каганця, отже знову напам'ять приходилося повторювати слово в слово напіголосом за тими, які собі запам'ятали, що було на викладі. Книжок ми не читали, бо книжок не було. Немов „усна словесність", передавалися твори світових клясиків з уст до уст.

Вчили нас про філософів: про Арістотеля, Плято і Сковороду, і навіть про Маркса, але марксиста в нас не було ні одного, бо не було добробуту, не було стипендій... Правда „експльозія знань" ще тоді не експльодувала.

Анатомія нас теж тоді захоплювала, особливо сіньйоріни, які попід табір проходили, але дійсну лекцію про структуру „семітського носа" ми дістали від професора Кулицького.

—Справді, пане Миколо, ви вважаєте мій ніс клясично семітським? — звернувся професор до Миколи, який щойно закінчив під загальний сміх зібраних описувати семітський ніс професора.

—Та...та...я...не про ваш...

—Вистачить на сьогодні, пане Миколо, зголоситься до іспиту. Побачимо, чи ви все так добре знаєте. Страху наніс цей ніс не одному, але й навчив він не одного, а Микола таки здав іспит.

Або директор Мирослав, цей замріяний знавець латини, завжди задивлений в небеса, немов би до Каталіни промовляв, „кво усквем тандем"... Це він пізніше на Колюмбійському університеті в латинській мові свою тезу й іспити найкраще зложив.

(Закінчення на стор. 6-ій)

РЕЗОЛЮЦІЯ, УХВАЛЕНА НА ПЕРШІЙ ЗУСТРІЧІ ПКУС

Постійна Конференція Українських Студій при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету, що згуртувала професорів-українознавців Сполучених Штатів Америки та Канади, на своїй першій зустрічі в Гарварді дня 30 травня 1976 р. прийняла одноголосно таку резолюцію:

1. ПУКС визнає смертельною загрозою для існування українства насильно насаджувану на Україні — у століття заборони українства — штучну концепцію "радянського народу — нової історичної спільноти людей"; оця по суті середньовічна концепція не нова — її попередником була сумної пам'яті "державна нація" Миколи І з половини минулого століття.

2. У наслідок цієї поновленої версії старої колонізаційної політики на Україні, відбувається там перверсійна акція в якій вперше в історії культурного людства наукові інституції країни заанґажовані не для розвитку національної науки, а для студій над тим як викоренити усі прояви національної окремішности.

3. У почутті своєї відповідальности перед українською нацією та історією, ПКУС як репрезентант українського інтелекту поза межами батьківщини, перебирає на себе ініціятиву в обороні окремішности української культури.

4. ПКУС звертається до дирекції Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету з пропозицією створити окрему студійну групу призначену спеціяльно для плянових дослідів над процесом теперішньої русифікації України, у складі десяти наукових співробітників, покликаних проводом ПУКС та дирекцією УНІГУ, із круга керівних українських учених.

5. Провід ПУКСу та дирекція УНІГУ негайно покличе тимчасову студійну групу для підготування до кінця б. р. "Білої Книги"; члени ПКУС-у перебрали на себе фінансування праці цієї студійної групи.

6. ПКУС звертається до всього зорганізованого українського громадянства Сполучених Штатів Америки та Канади із закликом перебрати на себе фінасування постійного відділу для дослідів русифікації при УНІГУ.

7. Приявні члени ПКУС-у перестерігають українське громадянство, що теперішня загроза національної катастрофи таких розмірів, що для них треба змобілізувати навіть засоби на "чорну годину" бо ця "чорна година" саме тепер і прийшла.

Гарвард, дня 30 травня 1976 р.,
У століття ганебного Емського указу.

ПРАВИЛЬНИК ПКУС

Постійна Конференція Українських Студій (ПКУС) при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету (УНІГУ) — це об'єднання трьох фахових відділів із своїм власним обраним проводом та при співпраці з УНІГУ.

ПКУС творить фаховий форум, на якому відбувається обмін досвідом у справах викладання українознавчих предметів, творення підручників та плянування наукової політики, а саме реалізації дослідних проєктів, організація спільних міжнародних або загально американських симпозіюмів, конференцій, тощо.

ПКУС співпрацює із професійними і науковими об'єднаннями українськими та не-українськими, що мають подібні цілі.

Дійсними членами ПКУС-у можуть бути всі наукові сили американських та канадських університетів, що діяльно працюють в українознавчих дисциплінах, таких як мова, етнографія, література, бібліографія, історія, політичні і суспільні науки, економія, археологія, мистецтво тощо.

Згідно з цим ПКУС ділиться на такі три фахові відділи:

а) мова й література;
б) суспільні науки;
в) біо-бібліографія.

Кожний відділ вибирає більшістю голосів свою управу із трьох осіб на два роки: голову, заступника голови, секретаря. Голова одного із трьох відділів виконує протягом одного року обов'язки голови ПКУС-у на базі ротації.

Секретарями відділв ПКУС-у обиратимуть його члени, що є заразом співробітники УНІГУ.

Для постійного зв'язку ПКУС-у із УНІГУ кожноразовий директор УНІГУ є exofficio координатором ПКУС-у.

Управа ПКУС, координує свою діяльність з Управами Конференцій для Українських Студій (КУС) при Канадській Ассоціяції Славістів та Канадськихм Інститутом Українських Студій через свого обраного канадського делеґата.

Секретарі трьох відділів та координатори творять секретаріят ПКУС-у при УНІГУ.

Основою діялности ПКУС-у є його щорічні україномовні дводенні зустрічі із кількома науковими сесіями та діловими засіданнями.

Протоколи всіх зустрічей ПКУС-у друкуються окремим виданням українською мовою.

Поміж зустрічами ПКУС діє через свій секретаріят, який видаватиме свій квартальний бюлетень для постійного зв'язку з членством.

Управа ПКУС-у на роки 1976/1977—1977/1978 обрана дня 30 травня 1976 р.

Голова ПКУС-у та Відділу мови й літератури — проф. Богдан Романенчук, Ніяґарський університет.

Заступник голови Відділу мови й літератури — проф. Ася Гумецька, Мішиґенський університет.

Секретар Відділу мови й літератури — проф. Григорій Грабович, Гарвардський університет.

Голова Відділу суспільних наук — проф. Микола Богатюк, Лє Мойн Коледж.

Заступник голови Відділу суспільних наук буде кооптований головою.

Секретар Відділу суспільних наук — проф. Зенон Когут, Пенсильвенський університет — УНІГУ.

Голова Відділу біо-бібліографії — др. Андрій Турчин, Університет Індіяни.

Заступник голови Відділу біо-бібліографії буде кооптований головою.

Секретар Відділу біо-бібліографії — мґр. Едвард Касинець, УНІГУ.

Канадський делеґат — проф. Іван Лисяк Рудницький, Альбертський університет.

Координатор — директор УНІГУ, проф. Омелян Пріцак.

ПРО "БІЛУ КНИГУ"

Як подано у звіті Першої Зустрічі ПКУС-у, однією із точок одноголосно схваленої резолюції була справа підготовлення "Білої книги" про теперішній стан русифікації. Згідно з затвердженою пропозицією проф. Василя Маркуся таку книгу підготовить студійна група фахівців, а її фінансування перебере членство ПКУС-у.

Тепер доводимо до Вашого відома, що справа запропонованої студійної групи для підготування "Білої Книги" зробила великий крок вперед. Колега проф. Ярослав Пеленський (Університет Айови) перебрав на себе керівництво групи, до якої досі увійшли як співавтори такі фахівці професори: Ярослав Білінський, Делеварський університет; Василь Маркусь, Університет ім. Льойолі; Петро Потічний, Гамільтонський університет; Роман Шпорлюк, Мішиґенський університет; крім того погодилися бути консультантами колеги: Богдан Боцюрків, Карлтонський університет та Іван Решетар, Вашинґтонський університет.

ПОЖЕРТВИ НА "БІЛУ КНИГУ"

Виконуючи постанову ПКУС-у, оцим звертаємося до всіх колег із проханням дати свій внесок (від 10 до 500 доларів до фонду "Білої книги". Просимо чеки адресувати на **Ukrainian Studies Chair Fund** із додатком PCUS "White Book", (щоб дістати посвідку для податкових справ) і пересилати їх на адресу УНІГУ.

Після виходу "Білої Книги" студійна група подасть свій точний фінансовий звіт, який буде надрукований у наших "Вістях".

В ОПІНІЇ ДРУГИХ...

"...this fund arose in response to the suppression of Ukrainian scholarship and culture in the U.S.S.R. We are proud to have been selected as the University to carry on the scholarly traditions of Ukraine in this country. We are touched by the broad support that members of Ukrainian community have given to this undertaking. We take this support as a mandate to do our best to foster learning and scholarship relating to the language, literature and history of Ukraine..."

Derek C. Bok, President — Harvard University

Dear Friend:

With the above words ringing in our ears we knew that this day was unlike any other. On this day, the dream of every Ukrainian in the United States had come true and half of the project was successfully completed; Ukrainians can proudly claim it was a "job well done".

If you are visiting any of the New England States, on vacation or business, stop in and visit us. We will be delighted to escort you around the campus. On display in the Widener Library you will find rare, old Ukrainian books and first editions of the works of our famous writers. Your heart will fill with deep emotion and fierce pride as you realize that your generosity placed these priceless bits of our history here beyond the destructive reach of our enemy.

Harvard University fully supports the establishment of our Research Institute. They have implemented that support by assigning a beautiful 26 unit building to serve as a workshop for our 3 chairs. It will prepare study material, research ancient documents, prepare and publish educational and historical literature and facilitate other educational programs; It is a sad fact that most, if not all primary and secondary Ukrainian Schools in the United States are in direct need of updated books and study material; In time our Institute will fill these needs if given enough funds through your generosity and good will.

Of cource, there are a few timid souls who predict disaster and misfortune will befall our Studies Center. They predict among other things that Russians will somehow "steal" it from us. We have always lacked unity of purpose and the fear to force forward has been our worst enemy. To those quailing in spirit I say, "In this land where law and justice is the rule rather than exception, if we Ukrainians cannot, or will not defend that which we paid for, that which is our birthright, and that which is our sacred heritaoe, **then why go on? Why not abandon our identity and accept ultimate oblivion".**

... But How will we explain our indefference to our brothers in Ukraine?;;

I refuse to quake with fear and doubt, or hide my heritage in the back alleys of a civilized world; I sincerely feel that on this point you are with me. The time to take a stand is here and now.

The Research Institute will cost $2 million; This sum will work perpetually for it, and cannot be used for any other purpose. Our target date is 1976 200th anniversary of U.S. Independence. We are no where near our goal. You are probably asking, "Why me? Why again? I have contributed more than once". Because you are the Soul and the Heart of Ukrainian Heritage. It is you and your loved ones who are the inspiration and the hub of this whole project. Your generous gift will make it possible to realize dreams of many years, **to give our generations something more tangible, more solid, than just empty phrases, hollow slogans and broken promises.**

We appeal to you for support. Please give all you can; If you are a doctor, lawyer, engineer, teacher, technician, a professional or business man, please give at leat $100.00 or more. You have climbed the ladder of success. You, more than anyone else, know the meaning and value of education. Even if you don't feel any ties to your Ukrainian Heritage, please help us in the name of humanity and simple compassion for the people who are marked for total destruction by the Russians.

Thank you for your unselfish and humanitarian heart, and may God Bless you and your loved ones.

Sincerely,
Joseph Iwaniw

Your donation is tax deductible.

UKRAINIAN STUDIES FUND, Inc.
HARVARD UNIVERSITY
1581-83 Massachusetts Ave.
Cambridge, MA 02138

Представники ФКУ відвідали на Флориді визначну меценатку.
Зліва до права: **Степан Венґльовський, Соня Микитка, Меценатка Єва Сташків** *(сидить)* **і Адріян Сливоцький, ГЕ ФКУ**

PERIODICALS

HARVARD UKRAINIAN STUDIES, ed. Omeljan Prisak and Ihor Sevcenko. Published quarterly in English with occasional articles in other languages. Annual subscription rate: $28.00

RECENZIJA, A Review of Soviet Ukrainian Scholarly Publications. Published semi-annually. Annual subscription rate: $4.00 for individuals, $5.00 for libraries and institutions.

Minutes of the Seminar in Ukrainian Studies held at Harvard University. Published once a year. Annual subscription rate: $3.00 for individuals, $5.00 for libraries and institutions.

Publications of the Harvard Ukrainian Research Institute, Cambridge, Massachusetts

All items now available may be obtained by sending a check for the indicated amount to:
Ukrainian Studies Fund, Inc.
1581-83 Massachusetts Ave.
Cambridge, Massachusetts 02138

All titles are printed in English unless otherwise noted.

HARVARD SERIES IN UKRAINIAN STUDIES,

Published by Wilhelm Fink Verlag, Munich, Germany

Eyewitness Chronicle (Litopys Şamovydcja), Part I, edited by Orest Levyc'kyj 1972. 569 p. (in Ukrainian) $24.25

George S. N. Luckyj, *Between Gogol' and Sevcenko,* 1971, 210 p. $12.65

Myron Korduba, *La litterature historique sovietique ukrainienne,* 1972. 421 p. (in French) $38.40

Oleksander Ohloblyn, *A History of Ukrainian Industry,* 1971 1197 p. (in Ukrainian & Russian) $37.00

Fedir Savcenko, *The Suppression of Ukrainian Activities in 1876,* 1970. 415 p. (in Ukrainian) $38.40

The Galician-Volynian Chronicle, translated into English and annotated by George Perfecky, 1973 159 p. $16.60

Dmitrij Tschizewskij, *Skovoroda: Dichter, Denker, Mystiker,* 1974. 233 p. (in German) $27.75

MONOGRAPH SERIES

Ievhen Sverstiuk, *Clandestine Essays,* translated with an introduction by G.S. N. Luckyj. Littleton, Col.: Ukrainian Academic Press, 1976. app. 110 p. (available July 1976) $7.50 Cloth $5.00 paperback.

Taras Hunczak (ed.) *The Ukraine, 1917-1921: A Study in Revolution.* Littleton, Colo.:' Ukrainian Academic Press, 1976. app 500 p. (available September 1976) $17.50

Horace G. Lunt and Moshe Altbauer, An Ancient Psalter from Sinai. Facsimile of Sinaitic-Slavic Manuscript No. 6 with a critical introduction. Lisse: Peter de Ridder Press, 1976. app 300 p. (available September 1976)

Moshe Altbauer, An East Slavic Pomjanyk from Sinai. Facsimile of Sinaitic-Slavic Manuscript No. 48 with a critical introduction. Lisse: Peter de ridder Press, 1976. app 350 p. (available December 1976)

Paul R. Magocsi, *The Shaping of a National Identity: Developments in Subcarpathian Rus', 1848-1948.* Harvard University Press, 1976. app. 550 p. (available December 1976)

Frank Sysyn (ed.) , *Revolution in Seventeenth Century Ukraine: Interpretative Essays on the Era of Hetman Bohdan Khmel'nyts'kyi,* 1648-1657. app. 450 p. (in preparation)

Ivan Zilyns'kyj, *A Phonetic Description of the Ukrainian Language,* translated from the 1938 revised edition by W.T. Zyla and W.M. Aycock. app. 300 p. (in preparation)

Omeljan Pritsak, *The Origins of Rus',* Vol. I, 2 parts. app. 1000 p. (in preparation)

Orest Zilyns'kyj. *The Dramatic Folk Games of Eastern and Western Slavs.* Cambridge, Mass.: The Milman Parry Collection, 1977. app. 500 p. (in preparation)

Roman Szporluk, *Press and Nationalism in the Ukraine and Belorussia since 1945.* app. 175 p. (in preparation)

SOURCES AND DOCUMENTS SERIES

Proceedings of the Conference on Carpatho-Ruthenian Immigration, transcribed, edited and annotated by Richard Renoff and Stephen Reynolds. Cambridge: HURS, 1975. 135 p. $5.00

The Cossack Administration of the Hetmanate, edited and with an introduction by George Gajecky. Cambridge: HURS, 1976. app. 500 p. (available September 1976)

Nonconformity and Dissent in the Ukrainian SSR, 1955-1975: An Annotated Bibliography, compiled by George Liber and Anna Mostovych. Cambridge: HURI, 1976. app. 150 p.

Diets of the Polish Commonwealth: A Record of the Proceedings, 1648-1659, edited by A. B. Pernal and W. H. Entz. Cambridge: HURS app. 800 p. (in preparation)

REPRINT SERIES IN UKRAINIAN LITERATURE

Literaturnyj Jarmarok 1928-1930, 12 vols. app. 250 p. per volume. (in preparation)

Mykola Filjans'kyj, *Calendarium.* app. 180 p. (in preparation)

OCCASIONAL PAPERS

Omeljan Pritsak, *The Origins of Rus',* Inaugural Lecture delivered at Harvard University, October 1975. Cambridge: HURI, 1976. 20 p. $2.50

OFFPRINT SERIES

1. Paul R. Magocsi, "An Historiographical Guide to Subcarpathian Rus'," *Austrian History Yearbook,* Vol. IX-X, 1973-74. (now available) $1.00

2. Orest Subtelny, "Peter I's Testament: A Reassessment, "*Slavic Review,* Vol. XXXIII, No. 4, 1974. (now available) $1.00

3. Paul R. Magocsi, "The Ruthenian Decision to Unite with Czechoslovakia, "*Slavic Review,* Vol. XXXIV, No. 2, 1975. (now available) $1.00

4. Frank Sysyn, "Nestor Makhno and the Ukrainian Revolution," in Taras Hunczak (ed), *The Ukraine, 1917-1921: A Study in Revolution* (Littleton, Colorado, 1976). (available September 1976)

5. Paul R. Magocsi, "Subcarpathian Immigrant Literature," *Queens Slavic Papers,* Vol. II, 1975. (now available)

6. Edward Kasinec, "The Carpatho-Ruthenian Immigration in the United States: A note on Sources in Some U.S. Repositories," *Queens Slavic Papers,* Vol. II, 1975. (now available)

7. Ihor Ševčenko, "Society and Intellectual Life in the Fourteenth Century," in *Actes du XIVè congrès international des études byzantines* (Bucharest, 1974). (now available) $1.00

8. Patricia Kennedy Grimsted, "Détente on the Reference Shelves?," *Wilson Library Bulletin,* Vol. XLIX, No. 10, 1975 (now available) $1.00

9. George Grabowicz, "Twardowski's Wojna Domowa: 'Literary Content and Aspects of Genre," *For Victor Weintraub* (The Hague, 1975). (in preparation) $1.00

10. Horace G. Lunt, "On the Language of Old Rus: Some Questions and Suggestions," *Russian Linguistics,* Vol. II, 1975. (in preparation) $1.0$0

11. Omeljan Pritsak, "From the Sabirs to the Hungarians," in *Németh Gyula Festschrift* (Budapest, 1976). (in preparation) $1.00

ФОНД КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ) В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Стан на 15 липня 1976 року:

Фундація для трьох катедр —		1,800.000.00
Український Науковий Інститут:		
а) загальна фундація	— 535,780.00	
б)стипенд. фонд	— 100,000.00	
в) видавничий фонд	— 62,177.00	
		697,957.00
Разом на контах —		$2,497,957.00

Потрібно ще на сплачення УНІГУ: $1.302.043.00

З сьогоднішним числом **"У. Г."** започатковуємо виказ пожертв, які вплинули до каси **ФКУ** від І січня 1976 року. Всі пожертви, що були вплачені до кінця 1975 року, були вже оголошувані в українській пресі, або у виданнях **ФКУ,** а всі разом будуть в пропам'ятній книзі **ФКУ,** коли довершимо наше велике діло.

Оголошуючи сьогоднішню листу пожертв з 1976 року, яку від тепер будемо доповнювати з кожним числом **"У. Г.",** хочемо рівночасно повідомити, що багато із нижче поданих пожертв, не відзеркалюють цілости вплачених раніш сум, а лише теперішню вплату, які в кінцевій фазі будуть додані й оголошені.

ВИКАЗ ЧЛ. І -ВІД СІЧНЯ 1976 р.

Яцик, Петро	6,000.00
Осадчук, Василь	4,000.00
Конопада, Я. і Г.	2,800.00
Цісарук, А. і М.	1,400.00
Липецький, Р. і О.	1,117.76
Джуль, П. і І.	1,100.00
Сливка, І. і К.	1,000.00
Слюсарук, А. і З.	1,000.00
У. К. "Самопоміч" — Дітройт,	1,000.00

Юзич, М. і Х.	600.00
Пісецька Дарія	500.00
УПЦерква Всіх Святих в Ню Йорку	300.00
Зубаль, Я. і М.	300.00
Клим, Василь	300.00
Николенко, Дмитро	295.00
Озарський, Стефан	250.00
Ґоїв, З. і Ґ.	200.00
Коцур, І. і Л.	200.00
Шаєнко, І і Л.	200.00
Пушкаренко, Павло	155.00
Мет. Відд. УККА	150.00
Пелех, Дана	150.00
Юшкевич, Роман	150.00
Фденко, С. і А.	120.00
Гура, Ярослав	110.00
Ляш, І і І.	110.00
Яблонський, С. і Я.	110.00
Андрушків, Б. і В.	100.00
Білий, С. і І.	100.00
Бобеляк, Дмитро	100.00
Богонович, В. і Т.	100.00
Болонний, П і Г.	100.00
Брездень, Ю. і З.	100.00
Витягловський, М.	100.00
Вірстюк, Юрій	100.00
Віхар, С. і Н.	100.00
Віхорек, М і М.	100.00
Ворик, В і Т.	100.00
Ворик, О. і І.	100.00
Воронович, М. і А.	100.00
Галяженко, Г. і Л.	100.00
Гнатчук, В. і Х.	100.00
Гнатчук, М. і І.	100.00
Гнатчук, Т. і М.	100.00
Гординський, Р. і В.	100.00
Гординський, О. і Р.	100.00
Григорчук, М. і Л.	100.00
Гута, І і О.	100.00
Ґрант, Петро	100.00
Дигдао, В. і Р.	100.00
Дуб, Я. і С.	100.00
Дужий, Я. і О.	100.00
Жуковський, А і С.	100.00
Іваницький, В. і О.	100.00
Іваницький, І і К.	100.00
Калимон, І. і Л.	100.00
Калитяк, Р. і Г.	100.00
Капустій, М. і Р.	100.00
Качинський, В і О.	100.00
Кисіль, Б. і І.	100.00
Кізима, В. і К.	100.00
Климишин, М. і О.	100.00
Клярк, Д. і З.	100.00
Клюфас, О. і К.	100.00
Когут, С. і Р.	100.00
Колодчин, В. і Л.	100.00
Король, І. і С.	100.00
Коссак, Зенон	100.00
Креніцкий, Петро	100.00
Культ-Гром-Клюб,	100.00
Куниський, М. і Н.	100.00
Лаврик, М. і Н.	100.00
Лазуренко, С. і Л.	100.00
Лебедович, М. і З.	100.00
Липецький, Л. і Х.	100.00
Лоґінський, О. і С.	100.00
Луцький, Роман	100.00
Маринюк, А і Л.	100.00
Марітчук, Олександер	100.00
Марчак, Роман	100.00
Марчак, Теофіль	100.00
Мельникович, І і О.	100.00
Мигаль, В. і О.	100.00
Миколенко, М. і К.	100.00
Миколаєнко, В. і М.	100.00
Миколенко, Петро	100.00
Михальчак, М. і М.	100.00

Сек. Дружин Укр. Лікарів в Чікаго	390.00
Недільський, Софрон	100.00
Онищук, П і Дж.	100.00
Панчак, І. і Л.	100.00
Петріна, Б. і Н.	100.00
Петрушка, М. і С.	100.00
Польний, Л. і С.	100.00
Прокопович, Володимир	100.00
Решетилович, Ірина	100.00
Ростенко, В. і Л.	100.00
Савчук, С. і В.	100.00
Серафин, О. і З.	100.00
Смаль, Володимир	100.00
Смаль, Іван	100.00
Строїч, Д. і С.	100.00
Тарнавський, Роман	100.00
Тарнавський, Ю. і О.	100.00
Томин, В. і Л.	100.00
Томків, Зенон	100.00
Туркевич, Надія	100.00
Флют, Володимир	100.00
Федорович, Богдан	100.00
Федишин, І. і О.	100.00
Худяк, Андрій	100.00
УСТ "Черник", Дітройт	100.00
Шашло, Л. і В.	100.00
Януш, В. і Н.	100.00
Андрушків, Роман	50.00
Баран, Володимир	50.00
Грушкевич, Володимир	50.00
Конюх, Петро	50.00
Кос, Галина	50.00
Крупський, Адріян	50.00
Млешко, Михайло	50.00
Масик, Б. і Н.	50.00
Мачук, Юрій	50.00
Ординець, Теодор	50.00
Пелещук, Василь	50.00
Ростович, І. і М.	50.00
Сяввко, Мирослав	50.00
Татарський, Р. і Г.	50.00
Укр.-Амер. Осер. Дітройт	50.00
Флис, Маріянна	50.00
Федик, Олександер	50.00
Федоренко, Евген	50.00
Шаверти, Йосиф	50.00
Мартинюк, Степан	40.00
Лукіянишин, Осип	30.00
Аброзяк, М. і О.	25.00
Бардин, Ігор	25.00
Долинський, Юрій	25.00
Ґаладза, Михайло	25.00
Марк, А. і Н.	25.00
Марк, Фредерік	25.00
Река, Анна	25.00
Заблоцька, Ірена	25.00
УНСоюз, Відд. 59	25.00
Гнатчук, Всеволод	20.00
Каменецький, Ігор	20.00
Михайлів, Володимир	20.00
Мазар, Павло	15.00
Блятман, Артур	10.00
Дейчаківська, Віра	10.00
Лаврін, М. і Н.	10.00
Дужий, Я. і О.	10.00
Кольцьо, Осип	10.00
Котило, К.	10.00
Крижанівський, М.	10.00
Орищук, Олекса	10.00
Сохоцький, Юліян	10.00
Тарнавський, Богдан	10.00
Харук, Іван	10.00
Феденко, С. і А.	10.00
Ясенецький, Микола	10.00
Дмитрів, В. і Д.	5.00
Китастий, Віктор	5.00
Скібіцький, Андрій	2.00

Щиро дякуємо всім повищим Жертводавцям **Фонду Катедр Українознавства,** як і вибачаємось, що не подавали ми титулярних означень, Ваша жертвенність та розуміння істини, — многогранна розбудова **Українського Наукового Центру в Гарварді,** — ставить Вас в найкращі передові лави Українських Свідомих Людей. Грядучі покоління споминатимуть Вас з пошаною і подивом за Вашу далекозорість і жертвенність. Ви станете вічними будівничими найкращої будівлі, на користь і славу нашої поневоленої, але нескореної Батьківщини.

РЕДАКЦІЯ "УКРАЇНСЬКОГО ҐАРВАРДУ"

Відповідальний редактор: *Роман Шраменко*

Редакційна Колеґія:

Галина Дуда *Петро Палюх*
Едвард Касінець *Камілія Смородська*
Уляна Пасічник *Люба Мазяр, мист. ред.*

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

СТОРІНКА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

UKRAINIAN HARVARD

issued by the Harvard University Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138 (617) 495-4053

РІК І. ЛИПЕНЬ 1976 Ч. 3

ВОЛЯ І ДЕРЖАВА

Двісті років тому, американський нарід встановив в себе свою власну та незалежну від англійської корони, державу.

Здавалось би, що був це звичайний визвольний акт, які були перед тим і по тім, та які тріварть аж по наші дні. Та дійсно, було тут щось більше, бо коли зважити, що людською основою американської нації і держави, були люди з англо-сакського походження; як і що в цей час Англія була чи не найкраще зорганізована та просперована держава, тоді побачимо, що підготовка та сам результат проголошення Американської Держави, були своєрідним феноменом, який перейшов традиційний сантименталізм пов'язаности з англійським материком та короною.

Типічний лише американцям реалізм, получений з холодною рішучістю, а тоді візія великого майбутнього, ціхували великих будівничих З'єднаних Стейтів Америки. І дійсно, були вони подивугідні державні мужі, що вміли не лише правильно запланувати, але що найважніше, зреалізувати і закріпити, щоб зараз, в 200-річчя, можна було сказати, що Америка стоїть і буде стояти на правильних основах, які роками формують її справедливі закони, бережуть свободу людини та практикують вповнім розумінні демократичний устрій державної системи.

Приходиться із сатисфакцією ствердити факт, що волелюбна Американська Держава це не фікція типу СССР, де демократія є теорією. Америка, це направду вільна країна в якій живуть різні люди і по різному, включно з нами, українцями. А вже від цих людей залежить, що вони роблять із своєю волею, своїми можливостями, які ця країна кожному індивідуально дає та забезпечує.

Ми українці, може більше, як хто інший, оцінюємо американську свободу, бо втративши свою власну, знаємо ціну її. Приглядаючись та вивчаючи американську державну систему, ми виразно бачимо не лише її силу, могутність, чи витривалість, але насамперед її далекозорий реалізм, внутрішній компроміс, спокій, а тоді національний солідаризм, що є відмінні від практикованих в нас, — українців.

І це власне їхня внутрішня сила, що вдержала Американську Державу через 200-сті років і поведе їх через нові, в обіцююче майбутнє.

УКРАЇНСЬКА ЛІТНЯ ШКОЛА В ГАРВАРДІ

28 червня ц. р. відкрито шосту з черги Українську Літню Школу Українознавства в **Гарвардськім університеті**. Як ми вже інформували раніш, Школа охоплює три основні предмети, а це українську мову, літературу та історію. Викладачами є молоді професори американських університетів: проф. Марта Богачевська-Хом'як і проф. Леонід Рудницький. Також одним із викладачів є визначний лінгвіст, гостинний професор з Варшавського університету, проф. Богдан Струмінський.

Студенти з'їхались в цім році з Ню Йорк, Ню Джерзі, Мічіґен, Каліфорнія, Флорида, Канада, а також з Ню Енґленд стейтс.

Вони примщені в Голвортс Гол гуртожитку (Гарвард Ярд) а їхнім опікуном є Юрій Лібер **(Гарвард Саммер Скул 1973)** що є тепер в Ґраджует Скул студентом. Його асистентом є Богдан Зарицький, андерґраджует студент **Гарварду.**

Започатковано програму скромним приняттям в честь студентів — Літо 1976, яке відбулося в Тікнор Ладж оф Бойлстон Гол, в присутності професорів, докторантів україністики та наукових працівників **УНІГУ.** Вітав студентів директор **УНІГУ,** проф. Омелян Пріцак, заохочуючи їх до сміливої спільної праці — науки, виміни думок та завважень.

Головний бібліотекар **УНІГУ,** який є одним із активних та рухливих людей **Українського Гарварду,** мґр. Едвард Касанець, виголосив інформативну доповідь і зробив туру по просторих кімнатах бібліотеки **УНІГУ** та університету, даючи практичні поради молодим людям, як і де можна скористати з книжок, що є для їхньої диспозиції, тощо.

Студенти з початковою стриманістю, але великим зацікавленням сприймають перші кроки в **Українськім Гарварді,** розуміючи, що власне тут, в цім місці, вони можуть набути правильне знання про Україну, як і можуть пов'язати себе, що зробило багато їхніх попередників, — з найкращим університетом світа.

Ціла програма навчання охоплює й інші аспекти, які будуть заохочуючі та корисні для наших молодих українськиих людей.

Шкода лише, що більше молодих студентів не користає із **Гарварду,** а ідуть по лінії легкого опору, або традиційного практикування, де кожна еміґраційна школа робить свої літні курси.

ДВА ЗАПОВІТИ ВОЛОДИМИРА ЮРКОВСЬКОГО

У перші роковини його смерти

Померлий 8-го квітня 1975 року найбільший заморський меценат української науки, Володимир Юрковський, був людиною, яка знала, як жити і як умирати.

Хоч від народження мав слабке здоров'я й не міг втішатися звичайними радощами життя, а доля призначила йому сувору самотність, — без дружини, без ближчої родини, — він знайшов свою ціль в службі своїй громаді.

В посмертній згадці про нього, — подібний до сл. п. Володимира Юрковського, — заслужений громадський діяч давнішої доби, п. Мирон Сурмач вичисливши всі добрі громадські діла свойого Друга, — сказав про нього, мов з каменя багатомовні слова: "Володимир Юрковський був сумлінням українців в Ню Йорку".

А друга благородна людина з молодшого покоління, з мистецького світу, майстер-різьбар Михайло Черешньовський, завершуючи ще за життя розпочате погруддя Юрковського, з неприхованим смутком пригадував його постійні відвідини всіх мистецьких виставок й активне відношення до мистецтва.

Замкнений в собі, він виробив свій світогляд, намітивши життєвий плян, в якому конечним складником була, подиктована слабким здоров'ям, — власна господарська незалежність, за якою чергувалась не менш конечна й закономірна відданість своїй українській громаді та потреба допомагати її в належному розвитку та рості.

Згадує М. Сурмач його опіку, перед п'ятдесяти роками, Капелею Олександра Кошиця та успішні старання у Вашінґтоні, щоб дозволити її членам залишитися в Америці.

Придбавши значне майно, сл. п. Володимир Юрковський здавна призначив його для своєї громади. Хоч з двадцятого року життя перебував постійно в Америці, його серце залишилось там, на рідних землях, в Україні. Списуючи в 1966 році свій заповіт і немаючи потрібної поради, він призначив весь свій життєвий доробок, важко надщерблений крахом біржі в депресійні тридцяті роки, двом інституціям, фондатором яких був улюблений його Митрополит Андрій Шептицький: Національний Музей та Народня Лічниця у Львові.

Усвідомлений, що обі інституції не існують, зліквідовані окупантом Львова та цілої України і що його майно піде в руки ворога на чужі цілі, він в жовтні 1973 року виготовив новий тестамент, в якому призначив усе своє майно на **Український Науковий Інститут в Гарвардському університеті,** з дорученням утворити Видавничий фонд його імени і з відсотків допомагати у видаванні українознавчих наукових праць.

Другий встановлений ним в **Гарвардському університеті** Стипендійний Фонд його ж імени, має дбати про стипендії для докторантів та науковців у ділянці українознавства, а зокрема в студії пов'язаній з Тарасом Шевченком

Не дожидаючи смерти, Володимир Юрковський склав ще того самого 1973 року, отже два роки перед своєю смертю, значну частину свойого майна "теплою рукою", а решта пішла за призначенням після його смерти.

Оба фонди ім. В. Юрковського вже діють, З допомогою Видавничого Фонді ім. В. Юрковського вже вийшли перші книжки видані **УНІГУ,** а на днях появиться перше число квартальника **Гарвардського Українського Центру,** п. н. "Гарвард Юкреніен Стадіс". Із Стипендійного Фонду, призначено першу стипендію докторантці Наталії Пилип'юк, яка підготовляє дисертацію з української літератури.

Ця перша стипендистка, разом з директором **УНІГУ,** проф. О. Пріцаком, відкрила бронзове погруддя сл. п. В. Юрковського, виконане і подароване Інститутові, скульптором Михайлом Черешньовським, яке довершилось 3 квітня ц. р. на поминальному зібранні в першу річницю Покійного.

Так закінчилася перша стадія першого заповіту покійного Володимира Юрковського, якого княжий дар в сумі 160 тисяч **долярів, кваліфікує його за означенням проф. О. Пріцака під час** похорону, як першого загально-українського філантропа-еміґранта на велику скалю. При чому, "великість" відноситься не лише до пожертви, але й до великого та глибокого зрозуміння потреби, яка в наш час являється потребою для збереження українства.

Окрім писаного заповіту, Володимир Юрковський залишив заповіт д р у г и й, неписаний. Заповіт твердого, ощадного життя, сповненого відданістю свойому народові, яке не закінчується із приходом смерти, але продовжується і діє дальше.

Можна сподіватись, що блискучий приклад Володимира Юрковського знайде чимало наслідувачів, які зуміють пов'язати громадську філянтропію із власним "інтересом". Українська громада в пошані зберігатиме пам'ять про Володимира Юрковського, а **Український Гарвард** на вічно записав його в своїх виданнях.

Др. Ярослав Падох

ХТО? ЩО? ДЕ І КОЛИ?

■ Молодий та надійний український науковець **Франко Сисин** зістав покликаний Департаментом Історії **Гарвардського університету,** на викладача історії в 1976/77 академічнім році. Це новий і великий успіх нашого науковця, що виходить з активних та відданих кругів **Українського Наукового Інституту в Гарварді.** Він буде викладати модерну українську та східньо-європейську історію.

Франко Сисин народився в **Кліфтон, Н. Дж.,** закінчив з відзначенням Прінстонський ініверситет, а тоді студіював у Вудро Вілсон Скул оф Паблік енд Інтернешонал Афирс; Лондонський університет — історія, де і одержав свій М. А. з відділу слов'янських студій. В 1970 році був прийнятий **Гарвардом** для докторської праці, яку тепер закінчує, написавши дисертацію на тему "Адам Кисіль". Його академічними дорадниками є професори **Едвард Л. Кенан і Омелян Пріцак.**

Від початку встановлення **Українських Студій в Гарварді, Ф. Сисин** був одним із передових активістів цього нашого незвичайного проєкту, будучи студентом, докторантом, редактором видань, організатором фондів для **ФКУ** і всім іншим, включно із учителем суботньої української школи в Бостоні.

Молодий наш науковець, **Др. Франко Сисин,** являється черговим успіхом нашого **"гарвардського чуда".** Ми шлемо йому наші ґратуляції, бажаємо успіхів і дякуємо за його видержаність, працю та дружність. Щасти Боже!.

■ Члени ГЕ ФКУ, молоді наші професійні люди, **Андрій Сливоцький** (правник) і **Роман Процик** (хемік), відбули останніми тижнями далекі поїздки по терені Америки, інформуючи нашу українську громаду про працю і пляни **УНІГУ, ФКУ,** чи інші справи, які пов'язані з **Гарвардом.**

Адріян Сливоцький відвідав Фльоріду, Пенсильванію, Огайо, Індіяну та Іпиной. А **Роман Процик** Каліфорнію, а тоді Чікаґо, Вашінґтон та деякі окремі місця у Пенсильванії.

Оба наші відпоручники перевели ряд ділових розмов з представниками організованого українського громадянства та студенства, встановляючи в різних місцях позитивні та обіцюючі зв'язки, які будуть іти в напрямку співпраці з **ФКУ.**

■ **УНІГУ** розпочинає дослідну студію над українськими виданнями періоду між 1917-1934 рр., які є потрібні для наукової та публіцистичної праці.

Очолюють цей проєкт аспірант при слов'янському факультеті **Олег Ільницький** та дослідний головний бібліотекар **УНІГУ, Едвард Касанець.**

Тому, що є тотальний брак літератури років 1917-1934, через нищення її окупантом України, просимо всіх, хто може допомогти нашому **Гарвардському Науковому Центрі,** пожичаючи, жертвуючи, або хоч інформуючи про наступні видання: **"Нова Ґенерація",** Харків 1927-30 р.; **"Театр",** Київ 1921-23.; **"Бумеранґ",** Київ 1927 (було опубл. лише одно число); **"Червона Калина",** Харків, грудень 1921 і лютий 1922; **"Ґльобус",** Київ 1923-35; **"Геть неписьменність",** Харків 1924-27; **"Барикади Театру",** Київ 1923-25; **"Голос Друку",** Київ 1921; **"Мистецтво"** 1919; **"Музагет",** 1919-20; **"Вісник УНР",** 1917-1918; **"Горно",** Полтава 1927; **"Голос Українозатора",** Київ 1926-27; **"Ґонґ Комункуль'та",** Київ 1924; **"Кіно",** 1925-33; **"Культура і Побут"; "Всесвіт",** Харків 1925-34; **"Жовтень",** Харків 1930; **"Знання";** Київ 1923-35; **"Семафор у Майбутнє",** Київ 1922; **"Жовтневий Збірник Панфутуристів";** Київ 1923-24; **"Журнал Для Всіх"** 1925; **"Універсальний Журнал",** 1918; **"Книгар"** 1919; **"Квартальний Альманах",** 1924; **"Гроно"** (альманах), Київ 1920; **"Жарина",** літ. зб., Катеринослав 1919.

Повищі видання, майже всі є серійними виданнями.

■ Три співпрацівники **УНІГУ,** як і рівнож випускники **Гарварду:** проф. **Орест Субтельний,** проф. **Зенон Когут** і др. **Франко Сисин,** брали активну участь в конференції Канадській Асоціяції Славістів, що відбулася в днях 31 травня до 3 червня ц. р. в Лявал університеті, Квибек Сіти.

Наші молоді науковці **Гарварду** при співпраці з проф. **Романом Сербином з** Квибек університету, провели ряд корисних праць, всі три виголосили наукові доповіді пов'язані із Історичною минувшиною України, як і нав'язали ряд потрібних адемічних зв'язків.

■ Проф. **Ігор Шевченко,** заступник директора **УНІГУ** та один із головних постатей **"українського чуда в Гарварді",** будучи повним професором візантійської історії та літератури в **Гарвардському університеті,** був вибраний членом-кореспондентом **Австрійської Академії Наук.** Ґратулюємо!

■ Ряд наукових співпрацівників **УНІГУ** взяли участь в річній конференції **Ню Інґленд Славік Асосієйшин,** що відбулася в травні в Конетікат університеті.

Жак Діл, докторант історії, представив свою наукову працю, яка відносилася до розміщення та праці селян в харківській області 1850-1905 років; проф. **Григорій Грабович,** керівник панелю, — говорив на тему: "Традиція та аванґард в підсовєтській українській поезії"; проф. **Богдан Струмінський** говорив на тему "Дві різноманітності модерного українця"; мґр. **Едвард Касанець,** головний бібліотекар **УНІГУ** дискутував під час панелю на тему інтернаціональних та національних релігійних проблем в Східній Европі, окупованій комуністами.

Під час панелю пов'язаного із 17-тим і 18-тим століттям, що відносився до державних устроїв в Східній Европі, та керівної елітарної верстви, — виступали і дуже добре презентували свої думки молоді професори: **Орест Субтельний, Зенон Когут** і **Франко Сисин.**

■ Директор **УНІГУ,** проф. **Омелян Пріцак,** помимо своїх обов'язків в **Гарварді,** які вимагають від нього не лише праці, але й керівництва, виявив також в цім році многогранну активність у виїздах поза **Гарвард,** даючи наукові доповіді в різних університетах. Зокрема треба відмітити його виступи на Другій Річній Конференції Зміни в Суспільстві, де він дав основну доповідь, і яка відбулася в Бруклинськім каледжі — СЮНЙ.

A SYMPOSIUM DEALING WITH THE UKRAINIAN EXPERIENCE IN THE UNITED STATES

December 2-5 1976

Presented by The Harvard Ukrainian Research Institute and The Massachusetts Ukrainian Committee for the Bicentennial

Friday, December 3, 1976 — 3:00 p.m.

"The Centenary of the Ukrainian Emigration to the United States," Dr. Myron Kuropas, The White House, Washington, D.C.;

The Forum Room, Lamont Library. Exhibition, Widener Library, Harvard Yard.

Saturday, December 4, 1976 — 10:00 a.m.

"The Early Years of the Ukrainian Emigration to the United States," Professor Bohdan Procko, Villanova University.

11:30 "The Religious Experience of Ukrainians in the United States," Professor Vasyl' Markus, Lloyola University.

2:30 "Sociological Observations on the Ukrainian Emigration in the United States," Professor Vsevolod Isajiw, University of Toronto.

4:00 "Documentation on the Ukrainian Emigration in the United States," Professor Lubomyr Wynar, Kent State University;

8:00 Banquet in honor of the donors to the Ukrainian Studies Fund.

Sunday, December 5, 1976 — 2:00 p.m.

"The Ukrainian Language in Emigration," Professor Bohdan Struminskyj, Harvard University.

3:30 "New Directions in Ukrainian Poetry in the United States," Professor George G. Grabowicz, Harvard University.

5:00 Showing of Ukrainian Ethnographic Films.

Both the respondents to all speakers and the banquet guest speaker will be announced by October 15,1976.

EXHIBITS

Thursday, December 2, 1976 — January 20, 1977

"The Ukrainian Emigration in the United States: The Documentary Legacy," The Foyer, Widener Library, Harvard Yard.

"Xrystos Rodyvsja: An Exhibition of Ukrainian Christmas Cards," The Exhibition Room, Ukrainian Research Institute, 1581-83 Massachusetts Avenue.

Thursday and Friday, December 3, 1976 (10:00 a.m — 3:00 p.m.) and December 4, 1976 (10:00 a.m. — 4:00 p.m.)

Ucrainica collections of the Harvard University Library: An Exhibition of Accessions to the Collection of Rare Ukrainian Books and Manuscripts, 1973-1976, The Amy Lowell Room, The Houghton Rare Books and Manuscripts Library.

Other events to be announced. For further information concerning the Harvard Ukrainian Research Institute's role in the Massachusetts Committee for the Bicentennial, write or telephone:

Edward Kasinec	Massachusetts Ukrainian Committee
1581-83 Massachusetts Avenue	for the Bicentennial
Cambridge, Massachusetts 02138	82 Glen Road
(617 495-5224, 495-4053	Boston, Massachusetts 02130
	(617) 522-3323

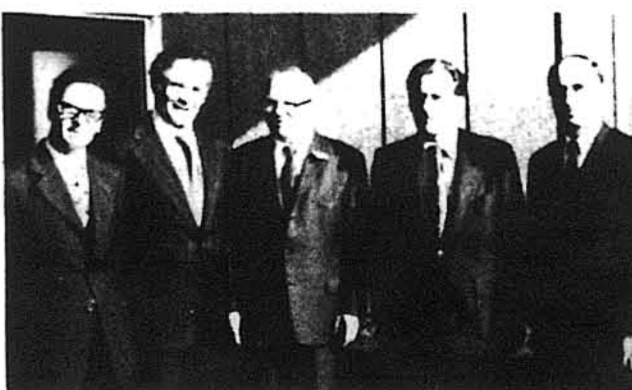
СПОВІЩАЮЧІ ЧИ ОБОРОННІ ВЕЖІ?

Читаючи про татарські лихоліття, довідуємося, що наші предки будували спеціяльні вежі, при помочі яких повідомляли дооколичні села і хутори про татарські напади. Тоді люди брали з собою що могли й утікали в ліси та балки, залишаючи свої оселі на призволяще ворога. У висліді того татари свобідно переходили по наших землях, грабували важко придбане майно, а що не могли взяти, те палили. Людей, які не вспіли були належно заховатися, захопивши в полон, старших убивали а молодих забирали в ясир.

Багато в нас написано книжок про ці лихоліття з сентиментом до наших предків, на яких і ми виховувались, нарікаючи на тодішних наших ворогів — татарів. Але, аналізуючи ці події з перспективи часу, доходимо до переконання, що ситуація наших предків була б зовсім інша, не така траґічна, якщо б вони, замість будувати сповіщаючі вежі, будвали оборонні фортеці, а замість утікати в ліси, стали разом до оборони своєї землі перед напасниками. Хто знає чи татари й тоді були б відважилися нападати на наші землі, знаючи, що їх там жде завжди готовий до оборони господар української землі.

Наука з того для нас така, що спільно, організовано можна неодне добре діло зробити із меншим зусиллям, коштом та витратою енерґії. Хто знає чи побудувати фортецю не коштувало б стільки що й сповіщаючі вежі, які, до речі, татари за кожним нападом палили і їх треба було відбудовувати знову. Як виходить, то сила татарів полягає у спільній плянованій організації та позитивній дії, чого бракувало нашим предкам.

Це негативне наставлення — утікати, замість організувати оборону, — у великій мірі зберігається в нас і до сьогодні. За сто років нашого поселення в Америці, дещо коротше в Канаді, ми

Представники Краєвого Канадського Комітету **ФКУ** *на відвідинах в* **Гарварді:** *(зліва),* **Василь Верига, Петро Яцик, Омелян Пріцак**-*директор* **УНІГУ, Дмитро Кисилиця** *і* **Степан Хемич** — *голова* **ГЕ ФКУ.**

натворили багато малих організацій зі своїми власними домами, а деякі навіть видавництвами та радіопрограмами. Наші засоби комунікації, часописи та радіопрограми, замість того щоб організувати нас в одну сильну громаду, — так як і колишні сповіщаючі вежі, повідомляють нас про лихоліття в Україні модерних часів, про русифікацію України, про ґеноцид, про переслідування української інтеліґенції та запроторювання її в тюрми та концтабори, а то навіть і в психіятричні лікарні, де здорових людей, неприхильних окупантові, доводять до божевілля.

Аналізуючи наші здобутки на Північно-Американському континенті, мусимо з прикрістю ствердити, що вони далеко не співмірні ані з потребами нашого народу в Україні ані із розвитком американської чи канадської спільноти взагалі. Отже ми пасемо задніх. Причиною цього мабуть є те, що провідники ось цих більших чи менших груп-організацій (колись сіл та хуторів) у своїй дбайливості про інтереси своєї групи, байдуже церковно-релігійної чи суспільно-громадської, дуже часто не бачать і не хочуть бачити, що без сильних загально-національних центрів вони себе від таких чи інших "татарських нападів" оборонити не зможуть. Дбаючи про те, щоб доляр не вийшов поза їхню групу, творять свої власні економічні ґетта і, мабуть підсвідомо, не допускають до створення загально українських оборонних фортець, якими повинні бути загально-національні осередки.

У відміну до повище наведених міркувань, група українських американських студентів зрозуміла це невідрадне явище і вже від вісімнадцять років намагається поставити фундаменти під кріпку "оборонну фортецю", де мала б організуватися зброя науки, де мали б виховуватися кадри молодих науковців, яких у нас ніколи не було забагато.

Під сучасну пору чимраз то більше відчувається брак фахівців у різних ділянках українського життя. Наукові сили, які приїхали з України по другій світовій війні, згідно з законом природи відходять, а їхніх місць у редакціях, організаціях, канцеляріях та школах різного типу, із високими включно, немає ким заступити. Зокрема немає таких, які хотіли б, крім праці для добра власного, працювати і для добра загально-українського. Частинну розв'язку цього пекучого питання мав би дати **Центр Українських Студій у Гарвардському університеті,** який складається із трьох катедр українознавства і потребує ще дя успішного ведення своєї праці наукового інституту. Але існування такого інституту є зумовлене сумою двох мільйонів долярів, відсотки з яких забезпечували б кошти його вдержання. Хтось може сказати, що це велика сума грошей. Так, але коли взяти до уваги, що ми викидаємо кожного року багато більше грошей на речі, з яких у короткому часі і сліду не лишається, то уформлення українського студійного центру в **Гарвардському університеті,** як постійну інституцію, то ця сума вже зовсім не така велика. Треба тільки доложити трохи зусиль, треба стати спільно і спільно пожертвувати трохи гроша, кожний по своїй спромозі і ціль буде осягнена.

Розуміючи потребу і вагу цієї справи, наш **Кандський Комітет ФКУ Гарвардського університету** зорганізувався з метою, щоб засвідчити, що українці Канади не є ані окремим хутором ані селом, коли йдеться про добро всеукраїнське. Ми вважаємо, що існування **Гарвардського університету,** як найстаршого американського наукового центру є забезпечене і на майбутнє. Організуючи там наш Центр Українських Студій, ми стаємо поруч сильних і маємо до діла з впливовими інституціями та людьми. Цього моменту ми не сміємо прогайнувати!

Український нарід завжди підтримував здорові прояви й тому, мабуть, помимо всіх лихоліть та руїн ми не тільки зберегли себе, але ще й ростемо та розвиваємося. Хочеться вірити, що і в цьому випадку ми станемо разом і дамо по кілька, кілька сот, а той тисяч долярів, кожний по своїй спроможності й допоможемо ще до цінця цього року вивінувати Науковий Інститут. Нашою пожертвою ми запевнимо випуск молодих науковців, які на академічному форумі оборонятимуть ідеали, за які бореться наш народ на Рідних Землях.

Реасумуючи повищі міркування, доводиться підкреслити, що **Центр Українських Студій Гарвардського університету** це вже не вежа, яка сповіщає небезпеку, але фортеця, яка обороняє і далі боронитиме наші українські інтереси серед кіл, які формують і будуть формувати публічну опінію Америки. Чи це не вартує уваги і нашої матеріяльної підтримки? Я думаю, що так!.

Петро Яцик
Голова Канадського
Комітету **ФКУ ГУ.**

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАЛЬНОГО СВІТОВОГО ОБ'ЄДНАННЯ ЗА ЄДНІСТЬ ЦЕРКВИ і НАРОДУ (УПСО)

скликає

на середу, 4-го серпня 1976 р.

до ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

ДРУГИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД ДЕЛЕГАТІВ УПСО

що розпічнеться точно о год. 9-ій ранку в приміщенні Українського Спортового Осередку

„Тризуб"

при 4932 Норт Бровд Стріт

З ПЕРЕДБАЧЕНИМ СТАТУТОМ ПОРЯДКОМ НАРАД

В З'їзді візьмуть участь умандатовані делегати крайових і міжкрайових мирянських і релігійних організацій — членів УПСО. Запрошені і зголошені гості та представники інших організацій беруть участь на правах гостей.

У справах зв'язаних із З'їздом прохаємо звертатись на адресу: Ukrainian Patriarchal World Federation, Box 251, Pittsburgh, Pa. 15230, а почавши від 31-го липня: Dr. J. Koltun, 5324 North Broad St., Philadelphia, Pa. 19141

ОГОЛОШЕННЯ

У виданні мого спомину книжкою про УПА під наголовком

„У ЛІСАХ ЛЕМКІВЩИНИ"

на сторінці ч. 257 зайшла помилка:

має бути —

стрільці ЧАРНОТА і СТРІЛА ЗАГУБИЛИСЬ, —

замість Чарнота і Стріла здезертирували.

Цією дорогою вибачаюсь за прикру помилку перед бувшими стрільцями Чарнотою та Стрілою.

ІВАН ДМИТРИК,
автор споминів

ЗАКЛИК

КРАЙОВОЇ УПРАВИ ТОВАРИСТВ ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ

УКРАЇНСЬКІ МИРЯНИ!

Патріярх Йосиф І — „в'язень Христа ради" не дістав дозволу прибути до Філядельфії на 41-ий Міжнародний Євхаристійний Конгрес.

ВІН не зможе засісти враз з нами до спільної трапези — але в днях Міжнародного Християнського Здвигу — 41 Евхаристійного Конгресу — ВІН — буде духом з нами!

Тому спільна трапеза, яку ми приготовляли з надією бачити ЙОГО посеред нас — відбудеться як наш вияв духової єдности

з Ним – нашим Великим Неприсутнім.

•

„ТРАПЕЗА ДУХОВОЇ ЄДНОСТИ"

відбудеться

в понеділок, 2 серпня 1976 р.

о год. 7-ій веч.

в Sheraton Hotel

при 1725 Kennedy Blvd, Philadelphia, Pa.

Численна участь у цій трапезі і порожнє місце, призначене для Їх Святости Йосифа І — нехай стануть і доказом наших почувань і духової єдности

з нашим Першим Патріярхом.

Квитки вступу в ціні $20.00 від особи є в розпродажу в крамницях ОРІОН і КОСМОС та у членів Комітету.

За інформаціями і замовленням з-поза Філядельфії просимо дзвонити на число телефону (215) 455-8312.

В Ню Йорку — АРКА, (121) GR 3-3550

---

philadelphia '76

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ 200-РІЧЧЯ ЗСА та 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ в АМЕРИЦІ

AMERICAN REVOLUTION 200 · УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ 100

при Відділі Українського Конгресового Комітету Америки, при співпраці:

Філядельфія '76, Інк. — Міської Агенції та Музею і Пенсильвенського Університету

— влаштовує —

ТРИ ВИСТАВКИ

ОБРАЗОТВОРЧУ: А. Архипенка, А. Грищенка, Я. Гніздовського та Г. Крука;
Музей Пенсильвенського Університету, 33-тя та Спрус вулиця — 1 до 31-го серпня ц. р.

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА,
тамже

ВИСТАВКУ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ.
Бібліотека Чарльз Петтерсон ван Пелт, Пенсильвенський Університет, 34-та і Волнат вул. 1 серпня до 28-го вересня ц. р.

- З нагоди виставок відбудеться УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ та вручення грамот жертводавцям ($100.00 або більше) в Ловер Египшен Геллери в Музеї Пенсильвенського Університету в дні 31-го ЛИПНЯ ц. р. о год. 5 до 6:30 вечора.
- КОНЦЕРТ „Музика та пісні України" відбудеться в 7-ій год. вечора в Геррісон Авдиторії Музею Пенсильвенського Університету.
- Участь беруть в концерті:
  МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК — сопрано
  ВОЛОДИМИР ТИСОВСЬКИЙ — бас
  ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ — фортепіяно
- Арії, пісні та дуети українських композиторів.
- Квитки: 5.00 дол.
- Квитки важні на відкриття і на концерт.
- Набувайте квитки в крамницях: Космос, Оріон, Ганусей, Лукасевичів та домівці Громадського Комітету, 5004 Олд Йорк Ровд, Філядельфія, Па.

Увага! Вже появилася друком книжка Увага.

ІВАНА КЕДРИНА

Життя – Події – Люди

СПОМИНИ та КОМЕНТАРІ

LIFE — EVENTS — PEOPLE
MEMOIRS and COMMENTARY

Книжка у твердій темно-блакитній полотняній обгортці, із золотими літерами, роботи мистця

БОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО.

724 сторінок. Ціна 20.00 дол.

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи одного долара на кошти пересилки.

SVOBODA, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

Відкрито і посвячено пам'ятник на могилі сл. п. Михайла Лучковича

20-го червня ц. р. на цвинтарі св. Михаїла в Едмонтоні, Канада, відбулося врочисте посвячення пам'ятника - хреста роботи маестра Святослава Гординського, на могилі першого українського парляментариста в Канаді, св. п. Михайла Лучковича, що репрезентував Вегревальську округу в федеральному парляменті в 1926-1935 роках. Українські виборці Вегревальської округи у 1926 році були свідомі, що, вибираючи свого репрезентанта в Оттаві, вони повинні вибрати таку людину, яка буде боронити не тільки місцевих та парафіяльних вегревальських інтересів, але й мусітиме репрезентувати загал українців. Сл. п. Михайла Лучкович гідно виповнив це завдання. У той час називати себе українцем було небезпечно і тому деякі боялися уживати цієї назви. Одначе Покійний не боявся і одверто називав себе українцем, ніколи не вагався порушити справи, зв'язані з українцями в канадському парляменті. Його приклад спонукував інших йти його слідами.

Сл. п. Михайло Лучкович народжений в Шамокіні, Па., 13-го листопада 1893 року, проживав в Америці до 1907 року, потім переїхав до Манітоби, а відтак до Алберти, де в праці над собою знаменито вивчив українську мову, вчителював, а потім осягнув становище посла.

Він був не тільки видатним політичним діячем, але й письменником, купцем, учителем, а в громадському житті — великим патріотом. Хоча спочатку його українська мова була слаба, він наполегливо її вчився, послуговуючись словником і книжками. Він не тільки вишколював себе в цьому напрямі, але й турбувався освітою українських поселенців і старався поробити старання, щоб українська мова поміж ними не забулася.

Під час відкриття і посвячення пам'ятника на могилі сл. п. Михайла Лучковича зібралося 2,000 людей. Церемоніял відкриття і посвячення довершили Владики обидвох наших Церков, Архиепископ УГП Церкви Борис та Єпископ Української Католицької Церкви Димитрій, а також численну участь в панахиді і посвяченні взяли священики. З прапорами прибули організації: Пласт, УПА та дивізійники, а також представники багатьох українських організацій.

Світською частиною керував адвокат Петро Саварин. Промови виголосили: Єпископ Димитрій, Архиепископ Борис, Василь Скрейко, посол на східній Едмонтон, теж колишній посол Албертської легіслятури Ізидор Горецький і рівнож голова провінційної ради Алберти КУК адвокат Василь Підручний. Між учасниками був син сл. п. Михайла Лучковича, Мирон з дружиною, дітьми і правнуком, а також члени Комітету побудови пам'ятника на чолі з головою Дмитром Прокопом.

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ в НЮ ЙОРКУ
ЗАКЛИКАЄ УКРАЇНСЬКИХ МИРЯН І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

взяти численну участь

У ВІДКРИТТІ-ПОХОДІ

41-го ЄВХАРИСТІЙНОГО КОНҐРЕСУ

що відбудеться

в неділю, 1-го серпня 1976 р.

у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

- Покажім своєю присутністю, що наша Церква в діяспорі жива і діє.
- Покажім, що ми існуємо.
- Замовлено автобуси. Квитки на автобуси в ціні по 6.00 дол. в обидві сторони можна набути в крамниці Арка, 48 Схід 7-ма вул., у Т-ві „Самопоміч", 98 Друга Авеню і у членів Управи — в Ню Йорку.
- Від'їзд автобусів, у неділю, 1-го серпня, о год. 2-ій по пол. з-під УНДому, 142 Друга Авеню в Ню Йорку. Поворот з Філядельфії того самого дня о год. 9-ій веч.
- Під час Євхаристійних днів у Філядельфії відбуватимуться українські релігійні імпрези, на які запрошуємо Мирян.

УПРАВА ВІДДІЛУ

ГОЛОВНА УПРАВА КАРПАТСЬКОГО СОЮЗУ в АМЕРИЦІ
ВІДДІЛ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Відділ Карпатського Союзу в Філядельфії з доручення Головної Управи в Ню Йорку, оцим запрошує всіх Закарпатських Земляків в Америці та у вільному світі на

З'ЇЗД-ЗУСТРІЧ Закарпатських Русинів-Українців у Філядельфії

який відбудеться під час 41-го Міжнародного Євхаристійного Конґресу

в суботу, 7-го серпня 1976 р.

о 11-ій год. ранку в приміщеннях

УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ

при 847 Н. Френклін вул. в Філядельфії, Па.

Про дальші інформації просимо звертатися на адресу: Carpathian Alliance, 5944 N. 13th St., Philadelphia, Pa., 19141. Tel.: LI 9-8920.

Всіх Вас вітаємо Дорогі Земляки з незабутньої Закарпатської України!

Управа Відділу Карпатського Союзу у Філядельфії

Табір Українознавства

під проводом кваліфікованих педагогів і

Табір удосконалення гри на бандурі

під протекторатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка та з участю її мистецького керівника і композитора

ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО —

відбудуться протягом двох тижнів

від 7-го до 21-го СЕРПНЯ 1976 р. в ОСЕЛІ ОДУМ-у, США.

Адреса:

Resort Center – ODUM

R.F.D. # 1 — P.O. Box 40, ACCORD, N.Y.
Телефон (914) 626-7715

Зголошуватись до Управи Оселі.

УПРАВА ОСЕЛІ ОДУМ-у

Катедра св. Великого Князя Володимира в Ню Йорку

святкує своє

ХРАМОВЕ СВЯТО в Каплиці св. Володимира

на УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ

в Бавнд Бруку, Н. Дж.

за таким порядком:

Субота, 31-го липня 1976 р., о год. 6-ій веч. — ВСЕНІЧНА.

Неділя, 1-го серпня 1976 р., о год. 10:30 ранку — БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ АРХІЄРЕЙСЬКИМ ЧИНОМ.

Після Літургії, на зарядження Владики Митрополита МСТИСЛАВА, СОБОРНИЙ МОЛЕБЕНЬ за всіх Українських Страдників, які терплять за Віру Христову в таборах і в'язницях СССР.

По Молебні ОСВЯЧЕННЯ ВОДИ біля ставка.

•

По закінченню всіх відправ відбудеться

Пікнік

Смачні страви в зарядженні Сестрицтва, а також різні пікнікові розваги, в тому числі ЗАБАВА.

- Автобуси відходять в неділю, 1-го серпня від Катедри св. Володимира на 82-ій вул. о год. 8:30 ранку, із зупинкою на розі 2-ої евеню і 10-ої вулиці в Мангетені.
- До участи в Храмовому Святі запрошуємо все Українське Громадянство, а особливо Тих, хто почуває обов'язок помолитись за Страдників за Віру Христову під час Вгослужень і в Соборному Молебні в цей день.

НАСТОЯТЕЛЬ І РАДА ТРОСТІВ

ЛІТНІ ВЕЧЕРНИЦІ ДИВІЗІЙНИКІВ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н. Й. — Станиця Братства кол. вояків І УД УНА в Ню Йорку влаштовує тут в суботу, 31-го липня ц. р., на вакаційній оселі Кобзярів „Ксеня", великі літні вечерниці. Початок год. 9-та вечором; грає оркестра О. Строцького.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Jesus, the Bread of Life

IC XC NI KA

Ісус–Хліб Життя

41st International
EUCHARISTIC CONGRESS
Philadelphia, Pa. August 1-8, 1976

PATRIARCH JOSYF
UKRAINIAN CATH. CHURCH CONFESSOR · CARDINAL

CONFESSOR OF FAITH
PATRIARCH JOSYF SLIPYJ
BARRED BY THE VATICAN FROM ATTENDING EUCHARISTIC CONGRESS

"Is anybody there?
Does anybody care?"
(George Washington)
1776

Пропам'ятна стрічка, яку випустило Українське Патріярхальне Світове Об'єднання (УПСО) За Єдність Церкви і Народу, з нагоди 41-го Міжнародного Євхаристійного Конґресу у Філядельфії.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ УНС В БОСТОНІ

Бостон, Масс. — В суботу, 24-го липня ц. р. о год. 6:30 вечором в канцелярії д-р Анни Чопик при 117 Грінфілд ровд, Маттапан, Масс., відбудуться організаційні наради Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, у яких зобов'язані взяти участь члени Окружної Управи, урядовці Відділів і конвенційні делегати. В програмі нарад: звіти з діяльности Окружної Управи, пляни праці на друге півріччя і доповідь головного організатора Степана Гавриша. У зборах візьме участь д-р Анна Чопик, головна радна УНС.

☦

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в п'ятницю, 16-го липня 1976 р. з волі Всевишнього відійшла від нас

наша Дорога ДРУЖИНА, МАМА та БАБУСЯ

бл. п.

ОЛЬГА ПІНДИЧУК

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 19-го липня 1976 року.

Тлінні Останки Покійної спочили на Православному Цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

чоловік — ЄВГЕН
донька — ГАЛИНА ПАНЧЕНКО з чоловіком МИХАЙЛОМ
внуки — ОЛЕГ, АНДРІЙ, ЄВГЕН та МИХАЙЛО

Замість квітів на могилу

СВ. П.

ред. Романа Купчинського

Співця стрілецької слави

пересилаю 100.00 (сто) дол. на фонд видання Його пісень.

Торонто, Канада ЛІДІЯ БОДНАРУК

За щедру пожертву щиру подяку складає —

В-ВО „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
P.O. Box 507 — Church Street Sta., New York, N.Y. 10008

✝

У великім болю і жалю повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 19-го липня 1976 року, упокоїлась в Бозі

наша Найдорожча і Незабутня ДРУЖИНА, МАМА, НЕВІСТКА і БРАТОВА

бл. п.

Д-Р ЯДВИГА БАЧИНСЬКА

проживши 50 років

ПАРАСТАСИ в середу і четвер, 21-го і 22-го липня 1976 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Ковальчика при 129 Grand Street в Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПОХОРОН в п'ятницю, 23-го липня 1976 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви св. апп. Петра і Павла при Бентлі евеню в Джерзі Ситі, а опісля на український цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:

чоловік — ОЛЕГ
діти — ОКСАНА, АНДРІЙ і МАРТУСЯ
тесті — о. ЗІНОВІЙ і ОЛЬГА БАЧИНСЬКІ
шваґер — д-р ІГОР БАЧИНСЬКИЙ з дружиною МАРТОЮ
шваґрова — д-р ТАТІЯНА РУДАВСЬКА з мужем АНТОНОМ
та ближча і дальша Родина в ЗСА і Европі

Товариство Українських Інженерів Америки

повідомляє, що

З'ЇЗД ІНЖЕНЕРІВ

з приводу „100-200-ЛІТТЯ" відбудеться

30-го і 31-го жовтня 1976 р. в Summit, N.J.

Подробиці будуть подані.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

СПОРТОВИЙ ТАБІР – ШКОЛА

на Оселі СУМА в Елленвілл, Н. Й.

в днях 25-го ЛИПНЯ – 14-го СЕРПНЯ 1976 р.

(ТРИ ТИЖНІ)

- В програмі: копаний м'яч, відбиванка, легкоатлетика, руханка, плавання, фільми.
- Інструктори: С. КАСІЯНЕНКО, Б. ГАЙДУЧОК, М. СКІРКА, М. КІЛЯРСЬКА і інші.
- Вік — від 9 до 18 років.
- Зголошуватись в Осередках або в Головній Управі СУМА.

Субота, 31 липня і неділя, 1 серпня 1976 р.
Оселя СУМА в Елленвілл, Н. Й.
Початок в суботу, 31-го липня о год. 1-ій по пол.

ОСЕРЕДОК СУМА ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

СУМІВСЬКИЙ ФЕСТИН

- В програмі: Танцювальний гурток Юного СУМА „ВЕРХОВИНЦІ"; Співочий дует; Гри на бандурі (дует); Сольоспіви; Копаний м'яч; Відбиванковий Турнір; Стовп щастя; Ловля риби; Виграші та різні несподіванки.
- Грає популярна оркестра В. ГІРНЯКА, співають ІГОР РАКОВСЬКИЙ і М. ШКВАРКО.
- До участи у Фестині запрошується Молодь і все Українське Громадянство м. Ню Йорку й околиць.

УКРАЇНСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Панчуком, склад олімпійської команди України представив присутнім представникам міжнародної преси Андрій Фединський (представник „Смолоскипу"). А. Фединський представив і пояснив брошуру „Олімпійська команда України", яку видав СКВУ для Українського Олімпійського Комітету при допомозі УЦІС, УІС „Смолоскипу" й ІС СКВУ.

Брошура ця має 44 стор. і в ній подано список 163-ох спортсменів українців із України, які входять в склад олімпійської команди СССР, а також список і дані про українських спортсменів, які брали участь в останніх шістьох Олімпіядах. Кореспондентам представлено також 8-сторінкову брошуру „Українці, які здобули олімпійські медалі".

Присутні кореспонденти ставили питання у французькій, англійській, німецькій і українській мовах. Найбільше питань відносилося до виступу Андрія Фединського, який у своїх відповідях англійською, німецькою і українською мовами давав вичерпні інформації про спортсменів з України та відносно участи України в Олімпійських Ігрищах.

Приявних чужих кореспондентів найбільше цікавило питання тренування українських спортсменів в самій Україні, вивози українських чемпіонів поза Україну, участь різних колоній в Олімпійських Ігрищах, властиві причини, чому Україна не допущена до Олімпійських Ігрищ.

Впресовій конференції УОК, крім представників деяких місцевих газет і акредитованих на XXI Олімпіяду журналістів, взяли також участь представники етнічної преси вірменів, мадярів і поляків.

Українські Олімпійські Радіопередачі

В день відкриття XXI Олімпіяди Олімпійських Ігрищ 17-го липня, ц.р. в Монтреалі розпочалися щоденні 15-хвилинні радіопередачі в українській, французькій і англійській мовах. Радіопередачі ці зорганізовані з рамени Українського Олімпійського Комітету. Їх підготовляє і за них відповідає Степан Андрусяк при допомозі Наді Анків.

На першій радіопередачі з привітальним словом виступив голова Українського Олімпійського Комітету в Монтреалі мгр Ярослав Пришляк. Він вітав українських спортсменів у Монтреалі на Олімпійських Ігрищах, підкреслюючи, що Україна, не зважаючи на свої великі спортивні успіхи, ще дальше не бере участи в Олімпійських Ігрищах.

В підготовці радіопередач у першому тижні Олімпіяди працювали Андрій Фединський, Осип Зінкевич, Ірина Ревуцька і Віра Маланчій.

СССР ламає правила — інформує монтреальська преса

Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреалі опублікував у двох великих місцевих газетах, англомовній „Ди Монтреал Стар" і франкомовній „Ле девуар" велику півсторінкову статтю про ламання Совєтським Союзом правил, принципів і статуту Міжнародного Олімпійського Комітету. Статтю цю приготовила Управа К-ту Оборони Валентина Мороза, до якої входять Богдан Киричинський, Ярослав Ставничий, Надя Стрілецька і Володимир Гайдук та яка появилася під великим заголовком у день відкриття XXI Олімпіяди 17-го липня ц. р. У статті, між іншим пишеться:

„Дух чесних і відкритих змагань в змагу за лавровий вінок і честь встановити новий рекорд дійшов до нас крізь століття. Дух цей проявляється сьогодні в Міжнародних Олімпійських Змаганнях, у яких, згідно з ідеями їхнього реставратора француза П'єт де Куперпенс, можуть брати участь всі нації, великі і малі, люди всіх рас, переконань і з усіх континентів".

Дальше у статті говориться, як в останніх п'ятнадцятьох роках багато країн, колоній і залежних, стали членами МОК і беруть участь в Олімпійських Ігрищах в Монтреалі.

„Членом Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК)' — говориться в статті, — є також СССР, який практикує дискримінацію супроти українських, білоруських, литовських, естонських, латвійських і грузинських спортсменів багатьох інших національностей. Не зважаючи на те, що Росія проголошує себе оборонцем колоніяльних народів, вона забороняє самостійну участь в МОК тим народам і республікам, які є частинами СССР.

„Видвигаючи питання участи України в Ігрищах, — пишеться дальше в статті — треба пригадати часи панування Гітлера в Німеччині в 30-их роках. З прийняттям думок СССР принципи цілого Олімпійського руху стали опортуністичними. Ігрища, які повинні скріплювати дружні і чесні змагання серед найкращих атлетів світу, наголошуючи вартість особистої участи, стали форумом впливу тоталітарних систем. Змагання перестали означати спробу здобути чесну перемогу у спорті. Натомість, вони використовувані, як прикриття тієї чи іншої провідної політичної ідеології. Совєти стараються доказати, що у висліді їхньої „кращої" політичної системи їхні спортсмени можуть добитися кращих результатів. Ця практика підважує дух аматоризму у спорті ще й тому, що спортсмени країн комуністичного бльоку є упривілейованої і добре платною професією.

„В СССР комуністична партія і росіяни практикують національну дискримінацію, не допускаючи до самостійної участи в Олімпіядах таких країн, як Україна і Білорусь, не зважаючи на те, що вони є членами Об'єднаних Націй і ряду міжнародних організацій.

„Питання легітимности котрогось режиму у даній державі не береться під увагу Міжнародним Олімпійським Комітетом. Додержуючи своїх принципів, МОК бере до уваги лишень існування даної країни, вона не конче мусить бути незалежною політичною одиницею. З формальної точки зору Україна не є ані колонією, ані домінією, а окремою державою зі своєю конституцією, яка ґарантує їй право брати незалежну участь у різних виявах міжнародного життя. Позиція СССР противиться правилам Олімпійських Ігрищ і статутові МОК. Історія МОК є історією боротьби за право колоній і залежних країн брати участь в Ігрищах. Історія участи СССР у Міжнародному Олімпійському Комітеті кидає світло на порушення прав народів, які творять Совєтський Союз. Спортивні організації і навіть окремі особи цих народів переслідувані за обстоювання своєї справи. Ті особи, які виступають на захист персональних прав в СССР, знаходяться сьогодні в тюрмах, концтаборах і психіятричках. Вони є політичними в'язнями, вони символізують негуманність поневолювачів, суть поневолення і крик поневолення.

„Кожний, хто сприйняв постійну галасливість Совєтського Союзу про „національну рівність", „визволення колоніяльних народів" чи „знищення імперіялізму", як щирий протест проти нестерпних умов у сьогоднішньому світі, може з трудністю повірити, що Совєтський Союз більше як будь-яка інша держава є сьогодні винний за ті самі злочини, проти яких він протестує.

„Совєтський Союз є найбільшою колоніяльною імперією світу, не зважаючи на це, він є членом МОК. Совєтська Росія, творячи один Олімпійський Комітет СССР, узурпує юридичні права МОК, насильно присвоюючи собі привілей репрезентувати в Міжнародному Олімпійському Комітеті всі народи, які входять в склад СССР" — написано в статті.

КИТАЙ БОРОНИТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тку країни і людства є маси, а не еліта", — це, отже, основний принцип учення Мао. Оце і основний пункт розходження між маоїзмом і кремлівським „соціялізмом". В СССР відступлено від принципу, що маси є домінуючим фактором, введено ідею „героїв", орденів і прийнято, як офіційний принцип, що стахановці, орденоносці і інші „герої труда" творять історію. Мао бачить героїв у безіменних масах, а не „орденоносцях". Тенґ намагався поділити народ на „орденоносців" і звичайних смертних, і в тому його головний прогріх проти марксизму.

Вороги китайського соціялізму не десь за кордонами країни. Ці вороги — це свої, дома. Це ті, що не визбулися капіталістичних вад і шукають особистої наживи і привілеїв коштом других. Щоб не дати їм взяти верху, треба маси тримати в постійній чуйності, революціонізувати їх і запалювати до творчого зусилля. Інакше здобутки революції будуть пропащі.

Підсумки

Аналізуючи усі ці атаки на „внутрішніх капіталістів", що мали б так глибоко вкоренитись у китайську ментальність і творять таку загрозу для системи, можна б зробити деякі тентативні висновки про змисл того внутрішнього неспокою в Китаї і натякнути на деякі перспективи:

1. Виходить, що в Китаї є дуже сильно закорінена група впливових одиниць у партії й уряді, що хочуть наслідувати Кремль і піднести Китай економічно до рівня СССР. Вони не вірять, що без уведення елітарної системи їм це вдасться.

2. Є питання, чому цій „про - капіталістичній" групі так залежить на розвиткові індустріяльно - мілітарного потенціялу Китаю? Чи вони рахуються з мілітарною конфронтацією з СССР і свідомі того, що не встояли б з уваги на індустріяльну вищість СССР, чи вони змагають наближення з Москвою і створення об'єднаного комуністичного фронту з Кремлем. Ця остання альтернатива виглядає менше правдоподібною, бо китайці завжди уважали росіян за варварів і в них є почуття вищости у відношенні до росіян.

3. Чи існує, отже, можливість замирення між Пекіном і Кремлем після смерти Мао? Як сильні є „маоїсти" порівнюючи з „тенґістами"? — На це питання годі дати якунебудь відповідь і в так щільно закритому суспільстві, як китайське, цього неможливо нікому дослідити. Але чи після смерти Мао виявиться новий, досить сильний авторитет, щоб здержати розмах тих, що хочуть запевнити собі командні позиції у суспільстві? Чи вдасться припинити ріст нової буржуазії, як це здійснене у Совєтському Союзі, і вдержати принцип вищости „диктатури" пролетаріяту?

4. Китайська інтерпретація вірности ідеї „диктатури пролетаріяту" ставить Кремль у дещо незручне становище. Бо мало твердити, що пролетаріят в СССР переміг, коли і сліпому ясно, що той робітник закріпачений гірше, як був під царями.

5. Продовжування „вічної революції" виключає загрозу „жовтої небезпеки" для цілого світу, включно з СССР. Це ніщо інше, як продовжування ідеї ізоляції від „варварського" Заходу, включно з СССР, що так притаманна китайській ментальності. Питання тільки, чи та політика культурної ізоляції вдержиться на дальшу мету, бо без розбудови індустрії модерними методами ,Китай залишиться позаду. Чи може їх науковий і технологічний потенціял буде такий сильний, що вони доженуть і можливо переженуть Захід без безпосередньої його допомоги?

Слідкування за подіями в Китаї повинно бути предметом особливого нашого зацікавлення. Від постави Китаю у світі може бути залежна у великій мірі доля українського народу.

СОРОК ШОСТОГО...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Небіжчик вже професор Маєр навчав нас нашу історію любити й гордими за наших предків бути. Все, що знаємо з історії України, ми йому завдячуємо.

А проф. Олександер Монцібович вже цілу ґенерацію англійських дітей математики навчав. Це він впровадив в ужиток цю нематематичну фразу „муштарда перед обідом", коли в таборі політичні партії організувалися... А хто листа до англійського короля та в Женеву до Червоного Хреста писав, коли англійська охорона вбила стрільця нашого, який перелазив через дроти? Мужній це муж.

Ми були забутими, військовополоненими, далеко перед-бітнікове покоління, перед-спутнікове, після-катюшеве, перед-„ґрас" і „буз" ґенерацією. Це було ще тоді, як не було потреби „визволяти жінки", бо саме вони були визволені, а не ми. Наші медичні сестри, дивізійні подруги, жили по-панськи в шпиталі і могли вільно поза дротами ходити, а нам вихід взагалі був недозволений.

Жінок ми вважали прикрасою — декорацією світу, для нас вони завжди були на п'єдесталі. Були вони веселі, забавні, жартівливі, співучі пташки, які ввесь час щебечуть до тієї міри, що насамоті ми забувалися і прощали їм навіть те, що вони не могли від наших винозорих очей заховати те, що Господь Бог не надилив їх таким розумом, як ми мали, і не дав їм свобідної волі.

Секс — це була містерія, і про це тільки старші серед нас знали і про це цілими днями нам розповідали. Фройд — це той віденський лікар, батьки якого з Бучача походили, а він сам аналізував розгуляних, зіпсутих і розбещених віденських жінок та на цих аналізах основував свої теорії.

Америка і Канада були для нас недоступні, й ми могли лише мріяти про життя в цих країнах, де був найвищий добробут у світі. Ми мріяли про добродушність, репрезентативність і багатства американців. Ми були захоплені недоступним подивом, зловлені ґравітаційною силою науки і неосяжним бажанням виїзду до Північної Америки.

Ми любили все, цілий світ, крім москалів-комуністів, які стільки лиха принесли нашому народові, саме тоді, коли блиснув на короткий час промінь волі. Хотіли ми любити дівчат, але їх не було, — нас тримано в ізоляторі. Ми вчились, писали спомини, були акторами та грали в ролях обох статей і щоденно та цілоденно ми ходили попід таборові дроти, хоча в думці пригадувалися слова таборової пісні „Не прийде до мене вона, не прийде, бо дроти кругом..."

Ми були в наших очах українською елітою, спадкоємцями нації, яким навіть за дротами світ належав. За найвищу ідею і в її обороні ми вже не мусіли доказувати, що ми готові були віддати все, що в нас було найдорожче, — але ми були надмірно впевнені у всьому, як звичайно молоді.

Але минули часи... Пішло з нас багато на студії по різних містах світу. Ми студіювали у Відні, Римі, Мадриді, Бельфасті, Лювені, Лондоні, Мюнхені, Мадриді, Лісбоні, Барсельоні, Единбурзі, Сорбоні, Торонті, Монтреалі й інших. Наші друзі стали священиками католицькими і православними, лікарями, інженерами, економістами, професорами. Дістались на позиції. Правда, замість власників банків, президентів, — стали банковими службовцями, замість міністрами вільної України — урядовцями державними, замість конструкторів місячних полетів — креслярами. Світ ми не зворушили, світової слави винаходів ми не зробили, єпископами вже мабуть теж не будемо. Світу ми не завоювали, не стали ми губернаторами ані навіть парляментаристами. України ми не здобули, ані навіть Північної Кореї, чи В'єтнаму, де многі з нас воювали.

Країнам нашого поселення не погіршалося через наше прибуття, і ніхто з матурантів Сорок Шостого не може закинути, що носталгія в надвечір'я тридцятиліття не є мірилом сучасности й минувшини...